

Prilog 1:

**Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije**

**Informacija o predlogu Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i
Evropske komisije o Godišnjem akcionom programu za Crnu Goru za 2018. godinu,
s predlogom Sporazuma**

1. Opšte informacije

Evropska unija je tokom finansijskog perioda 2014-2020 kroz Instrument pretpristupne podrške (Ipa II) Crnoj Gori opredijelila 279,1 milion eura s ciljem pružanja bespovratne finansijske podrške za sprovođenje neophodnih reformi i ispunjavanje zahtjeva koji proističu iz članstva u Uniji. U planiranju utroška sredstava Ipe II primjenjuje se sektorski pristup koji podrazumijeva programiranje podrške na nivou sektora, uz akcije čijim se sprovođenjem ostvaruje uticaj na cjelokupan sektor. Primjenom ovakvog pristupa EU nastoji da unaprijedi kapacitete država korisnica za strategijsko planiranje, kvalitetnu sektorsku koordinaciju i višegodišnje planiranje budžeta, i tako ih što bolje pripremi za buduće korišćenje Evropskih strukturnih i investicionih fondova.

Nakon srednjoročne revizije Ipe II, revidirani strategijski dokument kojim se definišu oblasti i aktivnosti podrške Evropske unije Crnoj Gori na sedmogodišnjem nivou – *Revidirani indikativni strategijski dokument Crne Gore za Ipu 2014-2020*, je usvojen u avgustu 2018. godine.

Pored pravnog osnova koji je definisan odredbama *Okvirnog sporazuma o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta pretpristupne podrške (IPA II)*, za pojedinačne nacionalne programe neophodno je potpisivanje finansijskog sporazuma kako bi bili ispunjeni svi preduslovi za ugovaranje dodijeljenih sredstava.

2. Finansijski sporazum o Godišnjem akcionom programu za Crnu Goru za 2018. godinu

Godišnji akcioni program Ipe za Crnu Goru za 2018. godinu usvojen je 5. decembra 2018. godine Implementacionom odlukom Evropske komisije C(2018)8189 i njime su podržana četiri IPA sektora, i to: demokratija i upravljanje, vladavina prava i temeljna prava, poljoprivreda i ruralni razvoj, i obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, odnosno podsektor zdravstva. Ukupna vrijednost programa je 38.777.274,80 eura, od čega opredijeljena sredstva EU iznose 36.186.977 eura, dok je za potrebe nacionalnog kofinansiranja iz budžeta potrebno izdvojiti 2.590.297,80 eura. Dodatno, za potrebu izgradnje zgrade za klinike za infektivne bolesti i dermatovenerologiju neophodno je da Ministarstvo zdravlja, u skladu sa zaključcima Vlade broj 07-1607 sa sjednice od 5. aprila 2018. godine, planira dodatno kofinansiranje u iznosu od 3,3 miliona eura u skladu sa revidiranim glavnim projektom. Ovaj iznos nije mogao biti planiran u fazi pripreme programa IPA 2018, jer je glavni projekat sa preciznom procjenom iznosa investicije završen nakon podnošenja finalne verzije programa Evropskoj komisiji.

Vladavina prava i temeljna prava

Ovaj sektor je podržan u ukupnom iznosu od 13,5 miliona eura. U okviru akcije *Podrška sektoru vladavine prava i temeljnih prava*, podrška je usmjerena na 3 podsektora: (1) pravosuđe, (2) sprovođenje zakona i (3) temeljna prava, shodno prioritetima i obavezama koje proističu iz završnih mjerila za 23. i 24. pregovaračko poglavlje.

U okviru podsektora pravosuđa, u ukupnom iznosu od 9,3 miliona eura, planirani su sljedeći rezultati:

- Rezultat 1 – Izgrađeni, renovirani i prilagođeni pravosudni objekti, u iznosu od 7 miliona eura, u okviru kojeg će se realizovati sljedeće aktivnosti:
 - Izgradnja Specijalne zdravstvene ustanove u okviru kompleksa Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, u iznosu od 3 miliona eura;
 - Unapređenje infrastrukture Uprave za izvršenje krivičnih sankcija sa aspekta bezbjednosti i tretmana (izgradnja nove prijavnice, zatvora otvorenog tipa i višenamjenskog objekta), u iznosu od 1,4 miliona eura;
 - Rekonstrukcija i adaptacija sudova: Viši sud Bijelo Polje, Viši sud Podgorica i Osnovni sud Nikšić, prilagođavanje navedenih objekata za pristup licima sa invaliditetom, u iznosu od 0,9 miliona eura;
 - Rekonstrukcija zgrada osnovnih sudova kroz poboljšanje uslova rada i povećanje energetske efikasnosti za osnovne sudove u Podgorici, Kotoru, Nikšiću, Bijelom Polju i Beranama, u iznosu od 1,4 miliona eura;
 - Unapređenje efikasnosti sudova kroz uvođenje mjesta za informisanje i podršku građanima (*one-stop shop*) u većim sudovima, u iznosu od 0,35 miliona eura.
- Rezultat 2 – Primijenjen jedinstveni informacioni sistem pravosuđa, u iznosu od 2,3 miliona eura, u okviru kojeg će se realizovati sljedeće aktivnosti:

- Razvoj i implementacija softverskih rješenja jedinstvenog Informacionog sistema pravosuđa (ISP), u iznosu od 1 milion eura;
- Infrastruktura za informaciono-komunikacionu tehnologiju (IKT), u iznosu od 0,3 miliona eura;
- Bezbjednost ISP-a, u iznosu od 0,9 miliona eura;
- Jačanje kapaciteta, u iznosu od 0,1 miliona eura.

U okviru podsektora sprovođenja zakona, u ukupnom iznosu od 2,7 miliona eura, planirani su sljedeći rezultati:

- Rezultat 3 – Ojačani kapaciteti organa za sprovođenje zakona i obezbijedeni smještajni kapaciteti u novom Centru za azilante:
 - Podrška Upravi carina za jačanje sigurnosti granica i borbu protiv prekograničnog kriminala, u iznosu od 1,9 miliona eura (nabavka dva nova carinska skenera i prateće opreme, unapređenje Carinskog informacionog sistema i radovi na rekonstrukciji carinarnica u Baru i Zelenici);
 - Podrška Centru za azilante, u iznosu od 0,4 miliona eura (rekonstrukcija bišeg vojnog objekta na Božaju za potrebe novog Centra za azilante);
 - Jačanje kapaciteta u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, u iznosu od 0,4 miliona eura (nabavka IT opreme).

U okviru podsektora ljudskih i temeljnih prava, u ukupnom iznosu od 1,5 miliona eura, planirani su sljedeći rezultati:

- Rezultat 4 – Unaprijeđeni kapaciteti ključnih aktera u oblasti zaštite ljudskih i manjinskih prava, u iznosu od 0,85 miliona eura (obuke, seminari, kampanje i promocija manjinskih parava);
- Rezultat 5 – Poboljšan pristup javnim zgradama, u iznosu od 0,65 miliona eura, uključujući unapređenje pristupačnosti za staru zgradu Vlade i centre za socijalni rad.

Evropska komisija je u predlog Finansijskog sporazuma unijela odredbe kojima će usloviti Crnu Goru da preuzme obavezu da snosi finansijske posljedice u slučaju da se ne ispune sljedeći uslovi:

- Sudovi odabrani za rekonstrukciju/adaptaciju u okviru ovog programa će ostati funkcionalni sudovi i na njih neće uticati nikakav plan racionalizacije sudova koji bi Vlada mogla usvojiti tokom sprovođenja programa.
- Za adaptaciju bivšeg graničnog prelaza Božaj u Centar za azilante, uzimajući u obzir da tražena IPA sredstva nijesu dovoljna za finansiranje cjelokupnog renoviranja, Vlada se mora obavezati da obezbijedi dodatna sredstva koja će biti dostupna u isto vrijeme kada i IPA sredstva, kako bi se cijela zgrada renovirala istovremeno;

- U skladu sa nabavkom dva mala carinska skenera, Vlada Crne Gore se obavezuje da će veliki carinski skener koji se trenutno nalazi u Podgorici prenijeti u luku Bar. Vlada se istovremeno slaže da osigura da ovaj preneseni skener bude u potpunosti operativan šest mjeseci nakon potpisivanja Finansijskog sporazuma od strane Evropske komisije.
- Prije završetka aktivnosti angažovanja stručnjaka za unapređenje kapaciteta, Vlada mora popuniti sistematizovana radna mjesta u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, zapošljavanjem kvalifikovanog osoblja, nakon sprovođenja potpuno otvorenog i transparentnog postupka zapošljavanja zasnovanog na zaslugama.

Poljoprivreda i ruralni razvoj

Sektor će biti podržan u ukupnom iznosu od 9,5 miliona eura. Opšti cilj akcije je stvaranje uspješnog poljoprivrednog i ruralnog sektora u Crnoj Gori koji osigurava zapošljavanje i održivu proizvodnju visokokvalitetne hrane za domaće i strane potrošače, uz podršku administraciji u oblastima poljoprivrede i ruralnog razvoja, bezbjednosti hrane, veterine, fitosanitarne uprave, ribarstva i šumarstva. Takođe, cilj je uspostavljanje sistema i strukture neophodne za postizanje usklađenosti sa pravnom tekovinom EU u oblasti 11, 12. i 13. poglavlja i buduće sprovođenje Zajedničke ribarstvene politike.

U okviru komponente 1: Poljoprivreda i ruralni razvoj, u ukupnom iznosu od 3,6 miliona eura, planirani su sljedeći rezultati:

- Rezultat 1.1: Dodatno ojačani administrativni kapaciteti Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja za dalje kreiranje poljoprivredne politike u oblasti Organizacije za zajedničko tržište, vršenja unakrsnih analiza, direktnih plaćanja i ostalih ključnih oblasti, u iznosu od 1,9 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Jačanje kapaciteta zaposlenih u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja (MPRR) i predstavnika krajnjih korisnika za učešće u Organizaciji za zajedničko tržište;
 - Jačanje kapaciteta zaposlenih u MPRR za unakrsnu usklađenost, uključujući aktivnosti koje se odnose na informisanje poljoprivrednika i poljoprivrednih proizvođača o zahtjevima unakrsne usklađenosti;
 - Pružanje podrške MPRR u vezi sa usaglašavanjem prioriteta Zajedničke poljoprivredne politike;
 - Pružanje podrške MPRR u vezi sa uspostavljanjem Mreže računovodstvenih podataka na farmama;
- Rezultat 1.2: Razvijeni kapaciteti Agencije za plaćanje za vršenje dužnosti koje su u skladu sa zahtjevima Evropske unije u cilju uspješnog preuzimanja obaveza koje

proizilaze iz članstva u Evropskoj uniji, u iznosu od 1,3 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:

- Izrada analize nedostataka za funkcionalnu Agenciju za plaćanja;
- Jačanje administrativnih kapaciteta Agencije za plaćanje;
- Izrada specifikacije za nedostajući softver na osnovu izrađene analize nedostataka;
- Unaprijeđen referentni sistem parcela za Informacioni sistem za parcelisanje zemljišta;
- Nabavka opreme za Agenciju za plaćanje;
- Rezultat 1.3: Osigurano prikupljanje i razmjena podataka na svim nivoima potrebnim za planiranje održivog upravljanja šumama, u iznosu od 0,4 miliona eura, okviru kojeg će se realizovati:
 - Uspostavljanje Informacionog sistema za šumarstvo u Crnoj Gori

U okviru komponente 2: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarni poslovi, u ukupnom iznosu od 4,39 miliona eura, planirani su sljedeći rezultati:

- Rezultat 2.1: Dodatno ojačani administrativni kapaciteti nadležnog organa za oblast bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarni nadzor, u iznosu od 0,5 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Podrška zaposlenima u sprovođenju politike i prilagođavanje razvoju pravne tekovine EU u ovoj oblasti;
- Rezultat 2.2: Unaprijeđena kontrola uvoza, u iznosu od 1,5 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Uspostavljanje graničnih mjesta za slobodan protok robe životinjskog porijekla (aerodrom Podgorica, granični prelaz Crne Gore sa Albanijom - Božaj i granični prelaz Crne Gore sa Kosovom – Kula);
- Rezultat 2.3: Osigurano uspostavljanje upravljanja i kontrole sistema za sigurnu provjeru i analizu biljnih proizvoda u karantinima, u iznosu od 0,2 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Uspostavljanje karantinske jedinice za zdravlje bilja;
- Rezultat 2.4: Poboľšan sistem veterinarske i fitosanitarne kontrole u oblasti bezbjednosti hrane koja je proizvedena ili uvezena u Crnu Goru, u iznosu od 0,2 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema za Upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove;
- Rezultat 2.5: Akreditacija laboratorija, u iznosu od 0,7 miliona eura;
- Rezultat 2.6: Unaprijeđeno upravljanje životinjskim nus-proizvodima iz klanica širom Crne Gore, u iznosu od 1,29 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Uspostavljanje sabirnih centara za upravljanje životinjskim nusproizvodima.

U okviru komponente 3: Ribarstvo, u ukupnom iznosu od 1,51 miliona eura, planirani su sljedeći rezultati:

- Rezultat 3.1: Ojačani administrativni i inspektorski kapaciteti Direktorata za ribarstvo za razvoj politika i njihovo sprovođenje u skladu sa pravnom tekovinom Evropske unije, u iznosu od 1 milion eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Izrada nacрта dokumenata za sprovođenje Zajedničke ribarstvene politike;
 - Jačanje kapaciteta Direktorata za ribarstvo za sprovođenje Zajedničke ribarstvene politike i programiranje prioriteta nakon 2020;
- Rezultat 3.2: Ribarski informacioni sistem u potpunosti usklađen sa zahtjevima Evropske unije, u iznosu od 0,26 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Razvoj preostalih pod-sistema Ribarskog informacionog sistema;
 - Nabavka opreme za uspostavljanje u potpunosti funkcionalnog Ribarskog informacionog sistema;
 - Obuka relevantnog kadra Direktorata za ribarstvo za upotrebu novih modaliteta Ribarskog informacionog sistema;
- Rezultat 3.3: Osigurana efikasna kontrola, inspekcija i osnaživanje pravila Zajedničke ribarstvene politike, u iznosu od 0,25 miliona eura, u okviru koga će se realizovati:
 - Razvoj procedura neophodnih za uspostavljanje Centra za nadgledanje u ribarstvu;
 - Nabavka opreme za uspostavljanje u potpunosti funkcionalnog Centra za nadgledanje u ribarstvu;
 - Obuka relevantnog kadra Direktorata za ribarstvo da rukuje Centrom za nadgledanje u ribarstvu.

Evropska komisija je u predlog Finansijskog sporazuma unijela odredbe kojima će usloviti Crnu Goru da preuzme obavezu da snosi finansijske posljedice u slučaju da se ne ispune sljedeći uslovi:

- Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je u obavezi da za infrastrukturne radove pribavi neophodnu tehničku dokumentaciju prije početka sprovođenja akcije. Ovo se odnosi na revidirane glavne projekte i tendersku dokumentaciju za izgradnju graničnih mjesta za slobodan protok robe životinjskog porijekla, karantinske jedinice za zdravlje bilja i sabirnih centara za upravljanje životinjskim nusproizvodima;
- Ojačati administrativne kapacitete Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i buduće Agencije za plaćanje u cilju obezbjeđivanja tehničke podrške u ovom sektoru.

Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike

Kroz ovaj sektor je predviđena akcija *Jačanje kvaliteta i pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama* vrijednosti 8,5 miliona eura koje su Crnoj Gori dodijeljene kao nagrada za ostvareni učinak u korišćenju pretpristupne podrške, ali i za ukupni napredak u pretpristupnim pregovorima. Opredijeljena sredstva će biti iskorišćena za podršku

daljoj reformi sistema socijalne zaštite i sistema brige o djeci kroz sprovođenje novog strateškog, pravnog i institucionalnog okvira u skladu sa pravnim tekovinama EU.

Cilj akcije je da podrži dalju sistematsku reformu nacionalnih sistema socijalne zaštite, brigu o djeci i zdravstvene sisteme, kroz sprovođenje novog strateškog, pravnog i institucionalnog okvira u skladu sa pravnom tekovinom EU.

U okviru ovog akcionog dokumenta postići će se sljedeći rezultati:

- Rezultat 1: Poboljšana zaštita stanovništva od zaraznih bolesti izgradnjom novog objekta za dvije klinike (Klinika za infektivne bolesti i Klinika za dermatovenerologiju) u Kliničkom centru u Podgorici, u ukupnom iznosu od 8,3 miliona eura, od čega je 4,5 miliona eura doprinos EU;
- Rezultat 2: Poboljšan kvalitet usluga mikrobioloških laboratorija kroz nabavku adekvatne opreme na osnovu kvantifikovane procjene potreba i analize troškova i koristi, u iznosu od 1,5 miliona eura;
- Rezultat 3: Procijenjen sistem ranog dječjeg razvoja (RDR) i pripremljen adekvatan strateški okvir, uključujući Nacionalni akcioni plan za rani dječji razvoj (RDR) i odgovarajuća proceduralna pravila, u iznosu od 1 milion eura;
- Rezultat 4: Reformisan nacionalni sistem za utvrđivanje stepena invalidnosti na način kojim se osobama sa invaliditetom omogućava pravilan pristup uslugama i novčanim naknadama, kao i poboljšanje kvaliteta života, u iznosu od 1 milion eura.

Sastavni dio alokacije za 2018. godinu čine i sredstva koja se izdvajaju za *Instrument za evropsku integraciju* u iznosu od 3,1 milion eura, *Učešće Crne Gore u programima EU* u iznosu od 2,1 milion eura i *Instrument za civilno društvo* u iznosu od 1 milion eura, kao i izdvajanja u iznosu od 7 miliona eura za IPARD 2014-2020 (IPARD II). Sastavni dio godišnje alokacije čine i izdvajanja za izbjegličku krizu u iznosu od 3,1 milion eura.

Prilog 2:

FINANSIJSKI SPORAZUM POSEBNI USLOVI

Evropska komisija (u daljem tekstu: **Komisija**) postupajući u ime Evropske unije (u daljem tekstu: **Unija**),

s jedne strane, i

Crna Gora (u daljem tekstu: **država korisnica Ipe II**), koju predstavlja Kancelarija za evropske integracije

s druge strane,

saglasile su se o sljedećem:

Član 1 – Program

(1) Unija je saglasna da finansira a država korisnica Ipe II je saglasna da prihvati finansiranje sljedećeg Programa:

Godišnji akcioni program za Crnu Goru za 2018. godinu

Opšti broj zadatka (CRIS): – IPA/2018/040-218 i Opšti broj zadatka IPA/2018/040-220

Ovaj program finansira se iz Budžeta Unije u okviru sljedećeg osnovnog akta: Instrument pretprijetupne podrške, IPA II.¹

(2) Ukupni procijenjeni troškovi ovog Programa iznose 38.777.274,8 eura i maksimalni doprinos Unije ovom Programu iznosi 36.186.977 eura.

Ovaj Program zahtijeva finansijske doprinose i države korisnice Ipe II i Unije. Presjek odgovarajućih finansijskih doprinosa dat je u Aneksu I.

(3) Program se implementira u skladu s opisom datim u Aneksu I, koji je detaljnije razrađen u akcionim dokumentima koji će biti dogovoreni razmjenom pisama između Komisije i države korisnice Ipe II.

Član 2 – Period izvršenja i operativni period sprovođenja

(1) Period izvršenja ovog Finansijskog sporazuma kao što je definisano članom 12 Aneksa II (Opšti uslovi) određen je na 12 godina od stupanja na snagu ovog Finansijskog sporazuma.

¹ Regulatoria (EU) br. 231/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. marta 2014, godine kojom se uspostavlja Instrument za pretprijetupnu pomoć (IPA II), OJ L 77, 15.03.2014, str. 11.

(2) Trajanje operativnog perioda sprovođenja kao što je definisano članom 12 Aneksa II (Opšti uslovi) određeno je na 6 godina od stupanja na snagu ovog Finansijskog sporazuma.

Član 3 – Adrese i komunikacija

Sva komunikacija u vezi sa sprovođenjem ovog Finansijskog sporazuma je u pisanoj formi, i odnosi se izričito na ovaj Program kao što je navedeno u članu 1(1) i šalje na sljedeće adrese:

(1) za Komisiju:

Gđa Henoveva Ruiz Kalavera
Direktorica Direkcije D za Zapadni Balkan
Generalni direktorat za susjedstvo i pregovore o proširenju
Evropska komisija, 15 Rue de la Loi
B - 1049 Brisel, Belgija
E-mail: NEAR-D1@ec.europa.eu

(2) za državu korisnicu Ipe II:

Gđa Ivana Glišević Đurović
Nacionalna IPA koordinatorka, zamjenica glavnog pregovarača
Kancelarija za evropske integracije
Bulevar revolucije br. 15
81000 Podgorica
Crna Gora
E-mail: ivana.glisevic@mep.gov.me

Član 4 – Kontaktna osoba za OLAF

Kontaktna osoba korisnice Ipe II sa odgovarajućim ovlašćenjima da sarađuje neposredno s Evropskom kancelarijom za borbu protiv prevara (OLAF) u cilju omogućavanja operativnih aktivnosti OLAF-a je:

Gđa Nataša Kovačević
Kontaktna osoba za AFCOS / Kancelarija AFCOS-a
Ministarstvo finansija Crne Gore
Stanka Dragojevića 2, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel: + 382 20 224 480
Fax: + 382 20 224 450

Član 5 – Okvirni sporazum

Program se implementira u skladu s odredbama Okvirnog sporazuma između Evropske komisije i Crne Gore o pravilima saradnje koja se odnose na implementaciju finansijske pomoći Unije Crnoj Gori u okviru Instrumenta pretpristupne podrške (Ipa II) koji je stupio na snagu 4. juna 2015. godine (u daljem tekstu: Okvirni sporazum). Ovaj Finansijski sporazum dopunjuje odredbe Okvirnog sporazuma. U slučaju konflikta između odredaba ovog Finansijskog sporazuma, s jedne strane, i odredaba Okvirnog sporazuma, s druge strane, potonje će imati prednost.

Član 6 – Aneksi

(1) Ovaj Finansijski sporazum sastoji se od:

- (a) Ovih Posebnih uslova;
- (b) Aneksa I: Godišnji akcioni program za Crnu Goru za 2018. godinu, sa detaljnim opisom ciljeva, očekivanih rezultata, aktivnosti, opisom povjerenih zadataka za izvršenje budžeta i budžetom programa;
- (c) Aneksa II: Opšti uslovi;
- (d) Aneksa III: Model godišnjeg izvještaja o sprovođenju IPA II podrške prema članovima 58 i 59(1) Okvirnog sporazuma;
- (e) Aneksa IV: Model finansijskog izvještaja prema članu 59(2) Okvirnog sporazuma;
- (f) Aneks V: Minimalna specifikacija za sistem računovodstva na obračunskoj osnovi;

(2) U slučaju konflikta između odredaba Aneksa, s jedne strane, i odredaba ovih Posebnih uslova, s druge strane, potonje će imati prednost. U slučaju konflikta između odredaba Aneksa I, s jedne strane, i odredaba Aneksa II, s druge strane, potonje će imati prednost.

Član 7 – Odredbe koje odstupaju od ili dopunjuju Aneks II

Realokacija sredstava između iznosa 18.686.977 eura globalnog broja zadatka 2018/040-218 i 17.500.000 eura sa globalnog broja zadatka 2018/040-220 nije moguća.

Član 8 – Stupanje na snagu

Ovaj Finansijski sporazum stupa na snagu na dan kada ga potpiše posljednja strana, a najkasnije do 31. decembra 2019. godine.

Ovaj Finansijski sporazum sačinjen je u dva primjerka na engleskom jeziku, pri čemu je jedan predat Komisiji a drugi državi korisnici Ipe II.

Za državu korisnicu Ipe II:

Gđa Ivana Glišević Đurović
Nacionalna IPA koordinatorka,
Balkan
zamjenica glavnog pregovarača
Kancelarija za evropske integracije

Podgorica,

Za Komisiju:

Gđa Henoveva Ruis Kalavera
Direktorica Direkcije D za Zapadni
Generalni direktorat za susjedstvo i
pregovore o proširenju

Brisel,

ANEKS I

Godišnji akcioni program za Crnu Goru za 2018. godinu

1 IDENTIFIKACIJA

Država korisnica	<i>Crna Gora</i>
Oznaka za opredijeljena sredstva u sistemu CRIS/ABAC	2018/040-218 18.686,977 million eura 22.020101 2018/040-220 17.500.000 million eura 22.020102
Ukupni troškovi	38.777.274,8 eura
Doprinos EU	36.186.977 eura
Budžetske linija	22.02 01 01 i 22.02 01 02
Način upravljanja/ Odgovorne strukture	Direktno upravljanje od strane Evropske komisije Indirektno upravljanje sa Crnom Gorom: Operativne strukture odgovorne za izvršenje akcija su: <i>Nacionalni fond</i> Akcija 1 - Učešće u programima Unije - Sprovođenje se sastoji od plaćanja dijela finansijskog učešća u programima iz Instrumenta pretpristupne pomoći (Ipe II) od strane Nacionalnog fonda <i>Uprava javnih radova:</i> Akcija 3 - EU za unapređenje pristupa pravdi i temeljnim pravima • Rezultat 1 - Osnaživanje standarda u pravosuđu putem izgrađenih, renoviranih i prilagođenih pravosudnih objekata u Crnoj Gori • Rezultat 3 (samo aktivnosti koje se odnose na radove) - Kapaciteti agencija za sprovođenje zakona unaprijeđeni i obezbijeđeni dodatni smještajni kapaciteti za strance koji traže međunarodnu zaštitu. Akcija 4 - EU za unapređenje poljoprivrede za potrošače i poljoprivrednike

	• Rezultati u okviru komponente 2 – Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika • Aktivnost 2.2.1. Uspostavljanje graničnih inspekcijskih mjesta • Aktivnost 2.3.1. Uspostavljanje karantinske jedinice za zdravlje bilja • Aktivnost 2.6.1. Uspostavljanje sabirnih centara za upravljanje životinjskim nus-proizvodima Akcija 5 - EU za jačanje kvaliteta i pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama • Rezultat 1 - Novi objekat za kliniku za infektivne bolesti i kliniku za dermatovenerologiju. <i>Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU)</i> Akcija 3 - EU za unapređenje pristupa pravdi i temeljnim pravima • Rezultat 3 (samo aktivnosti koje se ne odnose na radove kao što su tehnička podrška, obuke i ugovori o nabavkama koji nijesu vezani za ugovore o radovima) - Kapaciteti agencija za sprovođenje zakona unaprijeđeni i obezbijeđeni dodatni smještajni kapaciteti za strance koji traže međunarodnu zaštitu Akcija 4 - EU za unapređenje poljoprivrede za potrošače i poljoprivrednike • Rezultati u okviru komponente 2 - Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika • Aktivnost 2.1.1. Pružanje podrške službenicima Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarnu politiku (UBHVFP) u sprovođenju politike i usklađivanju sa pravnom tekovinom EU (Usluge) • Aktivnost 2.4.1. Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema sistema za UBHVFP (Usluge, Nabavke) • Aktivnost 2.5.1. Unapređenje laboratorija (Nabavke)
Krajnji rok za zaključivanje <u>Finansijskih sporazuma</u> sa	Najkasnije do 31. decembra 2019. godine

državom korisnicom Ipe II	
Krajnji rok za ugovaranje uključujući zaključivanje sporazuma o delegiranju / doprinosu	3 godine od dana zaključenja Finansijskog sporazuma
Indikativni period operativnog sprovođenja	6 godina od dana zaključenja Finansijskog sporazuma
Krajnji rok za sprovođenje Finansijskog sporazuma (datum do kojeg ovaj program treba da bude povučen i zatvoren)	12 godina od dana zaključenja Finansijskih sporazuma
Programska jedinica	Generalni direktorat za susjedstvo i pregovore o proširenju (DG NEAR) Jedinica D.1 za Crnu Goru
Implementaciona jedinica / Delegacija EU	Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori

1 OPIS AKCIONOG PROGRAMA

1.1 SEKTORI ODABRANI U OKVIRU OVOG AKCIONOG PROGRAMA

- *Obrazloženje za odabir posebnih sektora u okviru ovog programa:***

Godišnji akcioni program za Crnu Goru za 2014. godinu doprinio je postizanju ciljeva utvrđenih Indikativnim strategijskim dokumentom 2014-2020 (ISD) za Crnu Goru ² i njegovoj naknadnoj reviziji³ kroz akcije koje obuhvataju šest od osam prioriteta utvrđenih ISD-om. Prvi sektori koji su bili podržani sredstvima Ipe II su bili *Demokratija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Životna sredina i klimatska akcija, Saobraćaj, Konkurentnost i inovacije i Poljoprivreda i ruralni razvoj*.

Prateći sektorski pristup, *Godišnji akcioni program za Crnu Goru za 2015. godinu* obuhvatio je sektore *Demokratije i upravljanja i Vladavine prava i temeljnih prava*. Takođe je uključivao i program prve sektorske budžetske podrške koja ima za cilj da podrži sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom.

U 2015. godini, Crna Gora je pripremila *Operativni program za regionalni razvoj 2016-2020 (OPRR)* kako bi obezbijedila višegodišnji okvir za programiranje Ipe u sektorima *Životne sredine, Konkurentnosti i Saobraćaja*. Paralelno su pripremljene tri akcije, po jedna za svaki od tri sektora obuhvaćena OPRR-om. Dvije akcije, koje su se fokusirale na ekonomski razvoj i rast kroz pružanje pomoći sektorima *Životna sredina i klimatska akcija i Konkurentnost i inovacije*, uključene su u *Akcioni program za 2016. godinu*. Treća akcija

² C(2014)5771 od 18.08.2014 – Implementaciona odluka Komisije o usvajanju Indikativnog strategijskog dokumenta za Crnu Goru za period 2014-2020

³ C92018)5026 od 03.08.2018 - Implementaciona odluka Komisije o izmjeni odluke Komisije

C(2014)5771 of 18.8.2014 usvajanje Indikativnog strategijskog dokumenta za Crnu Goru za period 2014-2020

koja ima za cilj poboljšanje i razvoj sektora Saobraćaja je uključena u *Godišnju akcioni program za Crnu Goru za 2017. godinu – dio I*.

Godišnji akcioni program za Crnu Goru za 2017. godinu – dio 2 ojačao je i upotpunio postojeću EU podršku sektoru Demokratija i upravljanje koji je usmjeren na oblast reforme javne uprave (RJU) jer se reforma javne uprave smatra jednim od ključnih prioriteta Strategije proširenja.

Sadašnji *Godišnji Akcioni program za Crnu Goru za 2018. godinu (GAP 2018)* fokusira se na četiri sektora: Demokratija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Konkurentnost i inovacije, Poljoprivreda i ruralni razvoj, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike.

Što se tiče oblasti pravosuđa, vladavine prava i temeljnih i ljudskih prava, aktivnosti u okviru ove akcije su usmjerene na sljedeće rezultate iz revidiranog Indikativnog strateškog dokumenta za Crnu Goru 2014-2020, nakon srednjoročne revizije tokom 2018. godine:

- Povećana nezavisnost, efikasnost i profesionalnost pravosuđa i jačanje garancija integriteta;
- Povećana efikasnost i saradnja između agencija zaduženih za sprovođenje zakona;
- Usklađivanje sa standardima EU u oblasti migracija i azila;
- Poboljšana usklađenost sa standardima Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) u dijelu temeljnih prava;
- Poboljšano promovisanje rodne ravnopravnosti i antidiskriminacije.

Što se tiče sektora **Konkurentnost, inovacija, Poljoprivreda i ruralni razvoj**, akcija doprinosi podržavanju ključnih ISP rezultata u sektorima, kao što su:

- Usklađivanje i sprovođenje u skladu sa pravnom tekovinom EU u poglavljima 11, 12 i 13 je na dobrom putu, uključujući uspostavljanje struktura i sistema potrebnih za sprovođenje Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP);
- Uspostavljeni i potpuno funkcionalni sistemi upravljanja i kontrole fondovima za poljoprivredu i ruralni razvoj;
- Poboljšana ukupna konkurentnost poljoprivrednog sektora i održivost ruralnih područja;
- Povećana otpornost poljoprivrednog sektora u prilagođavanju klimatskim promjenama.

Što se tiče oblasti obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika, Indikativni strateški dokument (ISD) koji je nedavno podvrgnut srednjoročnoj reviziji, navodi da će se „*IPA II baviti reformom socijalnih politika (benefitima i uslugama), uključujući zdravstvenu politiku, kako bi se poboljšala njihova efikasnost i pokrivenost, kao i finansijska održivost odgovarajućih sistema, kao i sistemima socijalne i dječje zaštite i implementacijom Programa reforme zapošljavanja i socijalne zaštite (PRZSZ)*. Osim toga, IPA II će podržati usklađivanje pravne tekovine i izgradnje institucionalnih kapaciteta za javno zdravlje“.

Stoga je predložena sljedeća akcija relevantna za rezultat ISD-a:

- Poboljšani pristup zdravstvenim, obrazovnim i mogućnostima zapošljavanja za sve građane, sa posebnim fokusom na socijalno ugrožene ili marginalizovane grupe.

Konačno, predložena akcija će podržati Crnu Goru u sprovođenju kriterijuma za pristupanje EU predviđenih u tri pregovaračka poglavlja EU:

- Poglavlje 19 - Socijalna politika i zapošljavanje,
- Poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava, i
- Poglavlje 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.

Što se tiče pretpristupnih pregovora, sva ova poglavlja su „otvorena“ i još uvijek je potrebno napraviti značajna poboljšanja kako bi se osigurala usklađenost sa standardima EU, te stoga akcija može značajno doprinijeti napretku ka ispunjavanju kriterijuma za pristupanje u gore navedenim poglavljima.

Pored gore pomenutih sektora, GAP 2018 će uspostaviti novi Instrument za evropsku integraciju (IEI) sa 3.100.000 eura EU doprinosa i nastaviti podržavati učešće Crne Gore u programima Unije u sektoru Demokracija i upravljanje sa ukupnim EU doprinosom od 2.070.244 eura. Instrument za evropsku integraciju se uglavnom fokusira na tehničku podršku i izgradnju kapaciteta u vezi sa procesom pristupanja EU. Osiguravanjem efikasnosti i uticaja akcija koje se finansiraju kroz Ipu II, IEI će takođe pomoći u pripremi za buduće kohezivne i strukturne fondove. Akcija 2 osigurava učešće Crne Gore u evropskim programima kofinansiranjem naknada za učešće ili ulaznica.

Pregled dosadašnjih i tekućih aktivnosti EU, aktivnosti drugih donatora i / ili IPA II korisnika u relevantnim sektorima:

Demokracija i upravljanje - pravosuđe, Vladavina prava i ljudska i manjinska prava

U okviru GAP za 2014. godinu, sektor Pravosuđe, Vladavina prava i temeljna prava je podržan kroz različite akcije kao što su "Podrška implementaciji akcionih planova u poglavljima 23 i 24", "Podrška Upravi carina" i "Podrška anti-diskriminaciji i rodnoj ravnopravnosti". Ove akcije su podržale Crnu Goru u jačanju efikasnosti pravosuđa u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, u povećanju kapaciteta i informacionih sistema Uprave carina Crne Gore i poboljšanju društvene i institucionalne spremnosti na promovisanje, zaštitu i sprovođenje ljudskih prava i jednakih mogućnosti.

GAP za 2015. godinu fokusiran je na razvoj "Programa sektorske budžetske podrške za integrisano upravljanje granicom", čiji je cilj unapređenje u prevenciji i otkrivanju nezakonitih migracija i prekograničnog kriminala, te poboljšanje očuvanja nacionalne sigurnosti i unutrašnje sigurnosti država članica EU i program za osiguranje trajnih i održivih rješenja za Rome i druge ugrožene grupe u cilju sveobuhvatne socijalne uključenosti u Crnoj Gori.

Akcioni dokument je osmišljen na osnovu iskustva stečenog u sprovođenju prethodnih i tekućih akcija. Naučene su sljedeće lekcije:

- Potreba fokusiranja na sektorski pristup kada su u pitanju akcije u sektoru Vladavina prava i temeljna prava: s obzirom na složenost i raznolikost sektora i broj i raznolikost korisnika, uspjeh svake intervencije je u vezi sa saradnjom i razmjenom informacija.
- Komunikacija i koordinacija sa pregovaračkim strukturama je neophodna za kvalitetno programiranje i implementaciju;
- Kvalitet koordinacije i pregleda donatora je preduslov za održive rezultate;
- Ispravna analiza preduslova i adekvatno planiranje i usklađivanje povećavaju apsorpcione kapacitete;
- Politike koje osiguravaju održivost ljudskih resursa i ulaganja u nove tehnologije treba pažljivo planirati tokom procesa;
- Dovoljan finansijski okvir treba pažljivo planirati i obezbijediti u skladu sa strateškim prioritetima;
- Obezbjeđivanje aktivnog učešća zainteresovanih strana tokom implementacije projekta.

Imajući u vidu relevantnost donatorske koordinacije, Ministarstvo pravde organizuje koordinacione sastanke donatora uz učešće relevantnih međunarodnih organizacija, ambasada itd. Koordinacijski sastanci donatora također obuhvataju relevantne nacionalne vlasti. Ministarstvo pravde prikuplja informacije o projektnim aktivnostima pravosudnih organa (sudovi, državno tužilaštvo), Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, kao i Uprave za izvršenje krivičnih sankcija.

Konkurentnost, inovacije, poljoprivreda i ruralni razvoj

Akcija se nadovezuje na prethodne projekte i aktivnosti koje su podržale EU, UN i Svjetska banka, kao i na druge komplementarne aktivnosti i inicijative koje direktno finansira Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja (MPRR). Neki primjeri su: Institucionalni razvoj i jačanje poljoprivrede u Crnoj Gori (MIDAS 1), Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj (IPARD) – mjere nalik Ipardu, kao i GAP 2014 “Razvoj ribarskog informacionog sistema (RIS)” i “Dalje unapređenje veterinarskog sektora u Crnoj Gori”. Ova akcija je komplementarna i koherentna sa dosadašnjim napretkom i trenutnim potrebama sektora kako bi se održala dostignuća i slijedio kompaktan sektorski pristup. Stoga će aktivnosti predstavljene u ovoj akciji, kao nastavak aktivnosti, obezbijediti dalje poboljšanje ciljanih pitanja i olakšati pristupanje EU.

Sadašnja akcija takođe uzima u obzir različite lekcije naučene iz gore navedenih projekata. Na ovaj način će se radovi koji su obavljani na graničnom prelazu za kontrolu hrane u Baru u okviru MIDAS projekta pokazati izuzetno korisnim za nove koji će biti izgrađeni kroz ovu akciju. Takođe, u okviru ovog projekta, obezbijeđene su sveobuhvatne studije o upravljanju životinjskim nus-proizvodima u Crnoj Gori i one će poslužiti kao osnova za aktivnosti koje su podržane ovom akcijom, koje se uglavnom odnose na izgradnju i opremanje sabirnih centara.

Osim toga, iskustvo sa mjerama nalik Ipardu, poslužilo je kao priprema za predstojeći IPARD II. Cilj predstojećih IPARD II mjera je poboljšanje konkurentnosti, povećanje dodatne vrijednosti proizvoda, kreiranje novih radnih mjesta, poboljšanje uslova života u ruralnim područjima, kao i povezivanje sa turističkim sektorom, i razlog zbog čega su upravo ove mjere

odabrane je njihovo uspješno sprovođenje kroz nacionalna sredstva, MIDAS grantove i projekte mjera nalik Ipardu.

Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike

Što se tiče obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika IPA I je ovu oblast podržala kroz komponentu IV i kroz Ipu II „Višegodišnjim akcionim programom za zapošljavanje, obrazovanje i socijalne politike za Crnu Goru 2015-2017“ (VPZOSP) koji ima za cilj da podrži Program zapošljavanja i reforme socijalne politike u Crnoj Gori.

Međutim, kada je riječ o osnovnoj zdravstvenoj zaštiti, do sada je u Crnoj Gori uložen samo ograničen broj EU projekata i / ili fondova, posebno u dijelu pretpristupne podrške Ipe ili Ipe II, izuzev kada je riječ o opremanju nedavno uspostavljenog Instituta za transfuziju krvi, kao i o jednom broju prekograničnih i TAIEKS inicijativa. Inače, sektor zdravstva do sada nije dobio značajnu IPA podršku, posebno u pogledu infrastrukture i pristupa osnovnom zdravstvu. Ova akcija je stoga prilika za EU da podrži jedan od najvažnijih aspekata dobrobiti građana, kao i neophodan preduslov za adekvatan ljudski kapital i ekonomski rast.

Ipak, gore pomenuta ranija EU podrška je već bila od ključne važnosti za druge aspekte akcije, posebno za oblast ranog razvoja djeteta (RRD) i reforme socijalne politike, uključujući pružanje usluga osobama sa invaliditetom, koje su ključni korisnici ukupne reforme socijalne politike u Crnoj Gori. U tu svrhu, raniji projekti UNICEF-a finansirani od strane EU ukazali su na snažnu potrebu za poboljšanjem pristupa kvalitetnim, pravednim, uključivim i uzajamno osnažujućim sistemima zdravlja, ishrane, socijalne i dječje zaštite.

Pored toga, akcija se nadovezuje na informacije koje su dobijene iz *Istraživanja višestrukih pokazatelja* (2013), *Studije o siromaštvu djece* (2012) i niza drugih nedavno sprovedenih studija, kao što su procjene bezbjednosti i kvaliteta bolničke njege majki i novorođenčadi⁴, sistem kućne posjete⁵, i procjene o nasilju, invaliditetu i uslugama socijalne i dječje zaštite. Kao rezultat toga, ova akcija će se baviti većinom prethodno identifikovanih nedostataka u sistemima zdravlja, ishrane, socijalne i dječje zaštite.

Segment akcije koji se odnosi na reformu nacionalnog sistema za utvrđivanje invalidnosti zasniva se na uspješnim projektima Reforme socijalne zaštite (IPA I) i E-socijalnoj kartici - Integrisanom informacionom sistemu socijalne zaštite - IISSS (implementiranima od strane UNDP), koji su rezultirali značajnim reformama socijalne zaštite na nacionalnom nivou, sa vidljivim rezultatima priznatim u državnim izvještajima EU. Aktivnosti u vezi sa pomenutim su u potpunosti komplementarne i nadovezuju se na dosadašnja postignuća koja su ostvarena kroz projekte i naučene lekcije u ovoj oblasti, jer će završiti proces reformi socijalnog sektora i prema tome proširiti IISSS.

⁴ UNICEF, Procjene bezbjednosti i kvaliteta bolničke njege majki i novorođenčadi u Crnoj Gori, 2016.

⁵ UNICEF, Patronažna služba u Crnoj Gori: Situaciona analiza i opcije za reformu, 2017.

Spisak akcija predviđenih u okviru odabranih Sektora/Prioriteta:

Demokratija i upravljanje

INDIREKTNO UPRAVLJANJE SA DRŽAVOM KORISNICOM IPE II		OSTALI NAČINI SPROVOĐENJA DIREKTNO UPRAVLJANJE	
Akcija 1 – Podrška učešću u programima Unije	2.070.244 eura		
		Akcija 2 – Instrument za evropsku integraciju	3.100.000 eura
UKUPNO	2.070.244 eura	UKUPNO	3.100.000 eura

Vladavina prava i temeljna prava

INDIREKTNO UPRAVLJANJE SA DRŽAVOM KORISNICOM IPE II		OSTALI NAČINI SPROVOĐENJA DIREKTNO UPRAVLJANJE	
Akcija 3 – EU za unapređenje pristupa pravdi i temeljnim pravima - Rezultati 1,3	9.688.893 eura	Akcija 3 – EU za unapređenje pristupa pravdi i temeljnim pravima - Rezultati 2,4,5	3.827.840 eura
UKUPNO	9.688.893 eura	UKUPNO	3.827.840 eura

Konkurentnost, inovacije, poljoprivreda i ruralni razvoj

INDIREKTNO UPRAVLJANJE SA DRŽAVOM KORISNICOM IPE II		OSTALI NAČINI SPROVOĐENJA DIREKTNO UPRAVLJANJE	
Akcija 4 – EU za unapređenje poljoprivrede za potrošače i poljoprivrednike - Komponenta 2	4.390.000 eura	Akcija 4 – EU za unapređenje poljoprivrede za potrošače i poljoprivrednike - Komponenta 1 i 3	5.110.000 eura
UKUPNO	4.390.000 eura	UKUPNO	5.110.000 eura

Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike

INDIREKTNO UPRAVLJANJE SA DRŽAVOM KORISNICOM IPE II		OSTALI NAČINI SPROVOĐENJA DIREKTNO UPRAVLJANJE	
Akcija 5 – EU za jačanje kvaliteta i pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama - Rezultat 1	4.500.000 eura	Akcija 5 – EU za jačanje kvaliteta i pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama - Rezultati 2,3,4	3.500.000 eura
UKUPNO	4.500.000 eura	UKUPNO	3.500.000 eura

OPIS I SPROVOĐENJE AKCIJA

Predviđena pomoć Crnoj Gori slijedi uslove i procedure utvrđene restriktivnim mjerama usvojenim u skladu sa članom 215. SFEU⁶.

SEKTOR	<i>Demokratija i upravljanje</i>		5.170.244 eura
Akcija 1	<i>Podrška učešću u programima Unije</i>	<i>Indirektno upravljanje</i>	2.070.244 eura

(1) Opis akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Opis akcije:

Programi Unije predstavljaju niz integrisanih mjera koje promoviše Evropska unija, čiji je cilj jačanje saradnje među državama članicama u pogledu politika EU u određenom vremenskom periodu. Programi Unije se finansiraju iz opšteg budžeta Evropske unije, i pokrivaju različite oblasti: od zaštite životne sredine, istraživanja i inovacija, energetike i saobraćaja do razvoja preduzetništva i konkurentnosti, i predstavljaju značajne instrumente za definisanje i vođenje unutrašnjih politika EU. Za Crnu Goru, kao državu kandidata koja pregovara o pristupanju EU, učešće u ovim programima predstavlja priliku da se bolje pripremi za pristupanje i da se upozna sa politikama i metodama rada EU.

Cilj akcije je da osigura učešće Crne Gore u programima Unije kofinansiranjem troškova ulaznica/ članarine za učešće koje Crna Gora treba da plati, kao što je navedeno u odgovarajućim međunarodnim sporazumima koji regulišu učešće u programima ili agencijama Unije.

Predviđeni su sljedeći rezultati:

- Unaprijeđeno učešće Crne Gore u programima Unije, uključujući povećanu razmjenu sa državama članicama EU;
- Ojačano vlasništvo i odgovornost Crne Gore (između ostalog i u finansijskom smislu) za učešće u programima Unije;
- Poboljšana svijest u zemlji o programima Unije.

Postignuti rezultati će se mjeriti sljedećim pokazateljima:

- Broj programa za koje su zaključeni međunarodni sporazumi;
- Broj institucija/ organizacija koje u potpunosti imaju koristi od programa i inicijativa EU;
- Nadležne institucije Crne Gore pravovremeno dobijaju povraćaj sredstava od plaćenih ulaznica za učešće;

⁶ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8442/consolidated-list-sanctions_en

- Nivo vlasništva i posvećenosti Crne Gore, uključujući prije svega finansijska sredstva, za učešće u programima Unije;
- Nivo svjesnosti u zemlji o programima Unije (npr. nivo učešća i interesovanja za različite programe);
- Nivo angažovanja i kontakta sa manjinskim zajednicama, u mjeri u kojoj je to moguće, za svaki specifični program u zemlji.

(2) Pretpostavke i uslovi

- Nadležna resorna ministarstva osiguravaju pravovremeno plaćanje ukupne članarine, kao i pravovremeno i dokumentovano dostavljaju zahtjeve za povraćaj sredstava;
- Nadležna ministarstva kontinuirano podržavaju učešće kandidata u programima;
- Nacionalne kontakt tačke i resorna ministarstva redovno komuniciraju sa korisnicima i potencijalnim aplikantima za učešće u EU programima.

(3) Način sprovođenja akcije

Ova akcija će se sprovoditi kroz indirektno upravljanje od strane Crne Gore.

(3)(a) Tijelo kojem su povjereni poslovi izvršenja budžeta

Tijelo kojem su povjereni poslovi izvršenja budžeta je Nacionalni fond.

(3)(b) Kratak opis poslova koji su povjereni tijelu

Sprovođenje se sastoji od plaćanja IPA dijela finansijskog doprinosa za programe od strane Nacionalnog fonda.

SEKTOR	<i>Demokratija i upravljanje</i>		<i>5.170.244 eura</i>
Akcija 2	<i>Instrument za evropsku integraciju</i>	<i>Direktno upravljanje</i>	<i>3.100.000 eura</i>

(1) Opis akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Opis akcije:

Ova akcija pruža efektivan i efikasan odgovor na nove prioritete vezane za proces pristupanja EU, kao i za poboljšanje kvaliteta i zrelosti planskih i programskih dokumenata i za podršku efikasnom sprovođenju EU podrške.

Ova akcija se uglavnom fokusira na tehničku podršku i izgradnju kapaciteta u vezi sa procesom pristupanja EU i treba da osigura efikasnost i uticaj aktivnosti koje se finansiraju kroz Ipu II. Instrument za evropsku integraciju pruža fleksibilnu podršku nacionalnim vlastima u cilju rješavanja specifičnih potreba utvrđenih tokom implementacije Ipe II, ali se može koristiti i u *ad-hoc* okolnostima gdje je potrebna i/ ili predložena EU podrška.

Cilj EUIF-a je uspješno sprovođenje procesa pristupanja EU u Crnoj Gori, uključujući usklađenost sa pravilima i standardima u vezi sa kohezionim i strukturnim fondovima.

Očekivani rezultati ove akcije su:

- Ojačani zakonodavni i institucionalni kapaciteti crnogorske administracije za prenošenje i sprovođenje pravne tekovine EU i kapaciteti za vođenje i realizaciju pristupnih pregovora;
- Razvijeni kapaciteti i pripremljena odgovarajuća dokumentacija za identifikaciju, programiranje, sprovođenje i evaluaciju podrške EU.

Postizanje rezultata predviđenih akcijom mjerit će se sljedećim **indikatorima**:

- Broj projekata koji se fokusiraju na aktivnosti izgradnje kapaciteta u okviru IEI;
- Broj akcionih programa koje je usvojila Evropska komisija.

(2) Pretpostavke i uslovi

- Kontinuirana posvećenost vladinih struktura procesu pristupanja
- Obezbjedenje adekvatnog kadra za rad u državnoj upravi
- Uspostavljanje i funkcionisanje svih relevantnih koordinacionih mehanizama
- Dostupnost i posvećenost zaposlenih za intervenije u unaprijeđenju kapaciteta

(3) Način sprovođenja akcije:

Ova akcija će se sprovesti kroz direktno upravljanje od strane Delegacije EU u Crnoj Gori.

(3)(c) Osnovni elementi akcije (za direktno upravljanje)

Nabavka:

- a) opšta budžetska sredstva rezervisana za nabavku: 2.100.000 eura;
- b) indikativni broj i vrsta ugovora:
Indikativni broj ugovora će biti od 10 do 15.

Vrsta nabavke: ugovor o uslugama i ugovor o nabavkama

- c) indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabavke:
6 - 28 mjeseci nakon potpisivanja Finansijskog sporazuma

Grant - Tvinning - Poziv za dostavljanje projektnih prijedloga:

- a) Ciljevi i predviđeni rezultati: Cilj tvinning ugovora u okviru IEI je pružanje podrške za transpoziciju, implementaciju i primjenu zakonodavstva EU (*pravna tekovina* EU).
- b) Osnovni kriterijumi: kandidati moraju biti uprava država članica EU ili ovlaštena tijela.
- c) Osnovni kriterijum odabira je operativni kapacitet podnosioca zahtjeva.
- d) Osnovni kriterijumi za dodjelu su relevantnost, metodologija i održivost predložene aktivnosti.

Očekivani rezultat je da će zakonodavni i institucionalni kapaciteti crnogorske administracije za transpoziciju i implementaciju pravne tekovine i kapaciteta za vođenje i sprovođenje pregovora o pristupanju biti ojačani.

- e) Maksimalna moguća stopa finansiranja od strane EU može biti do 100% ukupnih troškova aktivnosti u skladu sa članom 192 Finansijske uredbe ako je potpuno finansiranje neophodno za sprovođenje aktivnosti. Nužnost potpunog finansiranja od strane EU će biti opravdana od strane odgovornog službenika za ovjeravanje u odluci o dodjeli, u odnosu na principe jednakog tretmana i dobrog finansijskog upravljanja.
- f) Indikativni iznos ugovora o tviningu: Ukupan indikativni iznos od 500.000 eura je predviđen za između 1 i 3 tvinning i laki tvinning ugovora.
- g) Okvirni datum za pokretanje postupka odabira: 6 do 28 mjeseci nakon potpisivanja Finansijskog sporazuma.

Grant - Direktna dodjela grantova:

- a) Ciljevi i predviđeni rezultati: Cilj svake direktne dodjele bespovratnih sredstava u okviru IEI će biti jačanje kapaciteta institucija uključenih u proces pristupanja EU i implementacije IPA fondova.

Kao rezultat toga, specifične potrebe i nedostaci utvrđeni tokom implementacije Ipe II će biti adresirani i riješeni.

- b) Obrazloženje za upotrebu izuzetka u pozivima za podnošenje prijedloga projekata:
Ovaj tip ugovora će se koristiti u slučaju da ispunjava jednu ili više relevantnih odredbi člana 195.
- c) Kriterijumi prihvatljivosti:
Podnosioci projektnog prijedloga za direktne grantove mogu biti: lokalna uprava, javni tijela, međunarodne organizacije ili nevladine organizacije (NVO).
- d) Osnovni kriterijumi za odabir su finansijski i operativni kapaciteti podnosioca zahtjeva
- e) Kriterijumi za dodelu su relevantnost, efektivnost i izvodljivost, održivost i isplativost projekta.

- f) Indikativni iznos bespovratne pomoći: Ukupan indikativni iznos od 500.000 eura može biti predviđen za između jedne i tri direktne nagrade.
- g) Maksimalna stopa kofinansiranja od strane EU:
- Maksimalna moguća stopa finansiranja od strane EU može biti do 100% ukupnih troškova aktivnosti u skladu sa članom 192 Finansijske uredbe ako je potpuno finansiranje neophodno za sprovođenje aktivnosti. Nužnost potpunog finansiranja od strane EU će biti opravdana od strane odgovornog službenika za ovjeravanje u odluci o dodjeli, u odnosu na principe jednakog tretmana i dobrog finansijskog upravljanja.
- h) Indikativni datum za potpisivanje sporazuma o grantu: između 6 i 28 meseci nakon potpisivanja Sporazuma o finansiranju.

SEKTOR	Vladavina prava i temeljna prava		13.516.733 eura
Akcija 3	EU za poboljšanje pristupa pravdi i temeljnim pravima	Direktno / Indirektno upravljanje	13.516.733 eura

(1) Opis akcije, cilja, očekivanih rezultata i ključnih indikatora učinka

Opis akcije:

Podrška sektoru Vladavine prava i temeljnih prava je u skladu sa opredjeljenjem Evropske komisije za pristup „ključnim prioritetima“ u procesu proširenja. Cilj je da se osigura dalje unapređenje sistema pravosuđa i sprovođenja zakona, da se podrži efikasnost i profesionalnost pravosuđa i operativnih kapaciteta tijela za sprovođenje zakona, sistema izvršenja krivičnih sankcija, kao i da se postigne sistem kvaliteta, promocija i zaštita ljudskih prava.

Akcija će doprinijeti daljem povećanju standarda u pravosuđu kroz izgrađene, renovirane i prilagođene pravosudne objekte. To uključuje podizanje efikasnosti sektora pravde, kao i unapređenje sistema zaštite i promocije relevantnih standarda ljudskih prava u sistemu za izvršenje krivičnih sankcija, omogućavajući primjenu najnovijih dostignuća i standarda u ovoj oblasti. Važan ishod se odnosi na uvođenje novog Informacionog sistema pravosuđa (ISP) koji će takođe rezultirati povećanjem efikasnosti institucija i njihove interoperabilnosti, boljeg pružanja usluga građanima i poboljšanog dijaloga sa građanima i podrške ugroženim grupama kroz jačanje efikasnosti institucija, uz pomoć tehnologije.

Takođe, akcija je usredsređena na poboljšanje tehničkih i operativnih kapaciteta nadležnih institucija za sprečavanje i borbu protiv kriminala, prvenstveno u vezi sa unapređenjem tehničkih kapaciteta za bezbjednost granica i borbu protiv prekograničnog kriminala. Ova akcija će takođe rezultirati izgranjom Migracionog centra sa ciljem da se poboljšaju kapaciteti za upravljanje migracijama, uključujući i sistem upravljanja granicama.

Osim toga, akcija doprinosi daljem unapređenju sistema za promociju i zaštitu ljudskih prava kroz izgradnju kapaciteta za zainteresovane strane iz vladinog i nevladinog sektora, te će povećati pružanje usluga ugroženim grupama, posebno osobama sa invaliditetom.

Cilj:

Opšti cilj ove akcije je unaprijediti sistem vladavine prava povećanjem efikasnosti i djelotvornosti institucija i uspostaviti sistem unapređenja i zaštite ljudskih prava u skladu sa najboljim praksama EU.

Specifični ciljevi akcije su:

- Poboljšan kvalitet i pristup pravosuđu i poboljšani kapaciteti pravosuđa za efikasno izvršavanje ovlašćenja;
- Poboljšani tehnički i operativni kapaciteti nadležnih institucija za efikasno sprovođenje zakona;
- Poboljšani kapaciteti Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) za upravljanje povećanim tokovima migracija;
- Poboljšana pozicija i integracija ugroženih grupa, manjina i žena.

Rezultati:

Predviđeni su sljedeći rezultati:

- Izgrađeni, renovirani i adaptirani pravosudni objekti;
- Primjenjen jedinstveni informacioni sistem pravosuđa;
- Unaprijeđeni kapaciteti tijela za sprovođenje zakona i obezbijeđeni kapaciteti za smještaj u novom Centru za migracije;
- Poboljšani kapaciteti ključnih zainteresovanih strana u oblasti zaštite ljudskih i manjinskih prava;
- Poboljšana dostupnost javnih zgrada.

Ključni indikatori:

Predloženi su sljedeći indikatori za mjerenje napretka u sprovođenju:

- Broj završenih infrastrukturnih intervencija;
- Broj institucija koje su implementirale jedinstveni informacioni sistem pravosuđa (ISP);
- Broj kreveta za smještaj u novom Centru za migracije;

- Broj praćenih relevantnih politika (broj mjera iz strateških dokumenata ugrađenih u sistem i predmet monitoringa);
- Broj javnih zgrada prilagođenih da budu pristupačnije osobama sa invaliditetom.

(2) Pretpostavke i uslovi

Pretpostavke

- Da bi se povećali standardi u pravosuđu putem izgrađenih, renoviranih i prilagođenih objekata (Rezultat 1), pretpostavlja se da je kontinuirano održavanje infrastrukture osigurano.
- Takođe se pretpostavlja da svijest i sposobnost kadra da koriste novu tehnologiju omogućavaju povećanu efikasnost i odgovornost pravosuđa putem jedinstvenog informacionog sistema (Rezultat 2).
- Smještajni kapaciteti u novom Centru za migracije (Rezultat 3) biće obezbijedeni pod pretpostavkom da migracioni tokovi ostaju unutar predviđene dimenzije.
- Poboljšanje kapaciteta ključnih aktera u oblasti zaštite ljudskih i manjinskih prava (Rezultat 4) će se desiti pod pretpostavkom da će postojati adekvatni kadrovski kapaciteti Ministarstva zaduženih za praćenje relevantnih politika.
- Za poboljšanu dostupnost javnih zgrada (Rezultat 5) pretpostavlja se da je završena studija o pristupačnosti centara za socijalni rad (za to zaduženo je Ministarstva rada i socijalnog staranja).

Uslovi:

Rezultat 1:

- Sudovi odabrani za rekonstrukciju/adaptaciju u okviru ovog programa će ostati funkcionalni sudovi i na njih neće uticati nikakav plan racionalizacije sudova koji bi Vlada mogla usvojiti tokom sprovođenja programa.

Rezultat 3:

- Za adaptaciju bivšeg graničnog prelaza Božaj u Migracioni centar, uzimajući u obzir da tražena IPA sredstva nijesu dovoljna za finansiranje cjelokupnog renoviranja, Vlada se mora obavezati da obezbijedi dodatna sredstva koja će biti dostupna u isto vrijeme kada i IPA sredstva, kako bi se cijela zgrada renovirala istovremeno;
- U skladu sa nabavkom dva mala carinska skenera, Vlada Crne Gore se obavezuje da će veliki carinski skener koji se trenutno nalazi u Podgorici prenijeti u luku Bar. Vlada se istovremeno slaže da osigura da ovaj preneseni skener bude u potpunosti operativan šest mjeseci nakon potpisivanja Finansijskog sporazuma od strane Evropske komisije.

Rezultat 4:

- Prije završetka aktivnosti angažovanja stručnjaka za unapređenje kapaciteta, Vlada mora popuniti sistematizovana radna mjesta u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji,

zapošljavanjem kvalifikovanog osoblja, nakon sprovođenja potpuno otvorenog i transparentnog postupka zapošljavanja zasnovanog na zaslugama.

Nepoštovanje gore navedenih zahtjeva može dovesti do povratka sredstava u okviru ovog programa i / ili preraspodjele budućeg finansiranja.

(3) Način sprovođenja akcije:

Indirektno upravljanje od strane države korisnice Ipe II za sve aktivnosti u vezi sa rezultatom 1 i 3.

Direktno upravljanje od strane DEU u Crnoj Gori za sve aktivnosti u vezi sa rezultatom 2, 4 i 5.

(3)(a) Tijelo kojem su povjereni poslovi izvršenja budžeta

Ova akcija će se sprovesti za sve aktivnosti koje se odnose na radove kroz indirektno upravljanje od strane Uprave javnih radova, i od strane Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU) za sve ostale aktivnosti.

(3)(b) Kratak opis poslova koji su povjereni tijelu

Ovlašćena tijela su odgovorna za izvršavanje svih zadataka koji se odnose na sprovođenje ove akcije. Konkretno, ovlašćena tijela će biti odgovorna za ugovaranje, sprovođenje, informisanje i vidljivost, nadgledanje i izvještavanje o aktivnostima Ipe II, te za njihovu procjenu, kad god je to potrebno, u skladu sa načelom ispravnog finansijskog upravljanja, kao i za osiguravanje zakonitosti i regularnosti troškova nastalih u sprovođenju programa.

Uprava javnih radova

Rezultat 1 - Povećati standarde u pravosuđu kroz izgrađene, renovirane i prilagođene objekte pravosuđa u Crnoj Gori - sve aktivnosti koje se odnose na ovaj rezultat.

Rezultat 3 - Povećati kapacitete agencija za sprovođenje zakona i obezbijediti dodatne smještajne kapacitete za strance koji traže međunarodnu zaštitu - aktivnosti koje se odnose na radove (i sve ostale ugovore koji se odnose na njih - nadzor i nabavke u kontekstu određenog ugovora o radu).

Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU)

Rezultat 3 – Unaprijediti kapacitete tijela za sprovođenje zakona i dodatne smještajne kapacitete za strance koji traže međunarodnu zaštitu. Aktivnosti koje se odnose na pružanje usluga i isporuka koje nisu vezane za određeni ugovor o radu.

(3)(c) Osnovni elementi akcije (za direktno upravljanje)

Nabavka:

a) opšti okvirni budžet rezervisan za nabavku: 3.627.840 eura:

b) indikativni broj i vrsta ugovora:

Vrsta nabavke: usluge / nabavke / radovi.

Indikativni broj ugovora: 5

c) indikativni vremenski okvir za pokretanje procedure nabavke: 1. kvartal 2020. godine.

Grant - Direktna dodjela bespovratnih sredstava (Jačanje kapaciteta javne uprave u vezi s rodnom ravnopravnošću i sprovođenje principa rodne ravnopravnosti):

a) Ciljevi i predviđeni rezultati:

Cilj ovog direktnog granta je izrada analiza i smjernica u oblasti sprovođenja politike rodne ravnopravnosti.

Kao rezultat toga, promoviše se rodna ravnopravnost u javnoj upravi.

b) Obrazloženje za upotrebu izuzetka u pozivima za podnošenje prijedloga projekata:

Član 195 (f) FR - Cilj donacije je uključivanje rodnih pitanja u javne politike u Crnoj Gori. To podrazumijeva visok stepen koordinacije između pitanja rodne ravnopravnosti i reforme javne uprave.

c) Ime korisnika: UNDP. UNDP će dobiti direktni grant jer je, kao predstavnik UNWOMEN-a u zemlji, razvio nespornan globalni kapacitet i vještinu da ponudi stručne savjete, tehničku saradnju i operativnu pomoć Vladi u njenom radu, s fokusom na rodnu ravnopravnost. Dodjeljivanje zlatnog sertifikata za rodnu ravnopravnost u 2017. godini je dokaz njegove tehničke kompetentnosti u uspostavljanju mehanizama odgovornosti, sistema upravljanja, regulatornih okvira i politika o rodnoj ravnopravnosti.

d) Osnovni kriterijumi za odabir su finansijski i operativni kapaciteti podnosioca zahtjeva.

Kriterijumi za dodjelu su relevantnost, efikasnost i izvodljivost, održivost i isplativost projekta.

e) Indikativni iznos granta: 200.000 eura.

f) Maksimalna stopa kofinansiranja od strane EU:

Maksimalna moguća stopa finansiranja od strane EU može biti do 100% ukupnih troškova aktivnosti u skladu sa članom 190§3 Finansijske uredbe, ako je potpuno finansiranje neophodno za sprovođenje aktivnosti. Nužnost potpunog finansiranja od strane EU će biti opravdana od strane odgovornog službenika za ovjeravanje u odluci o dodjeli, poštujući principe jednakog tretmana i dobrog finansijskog upravljanja.

g) Indikativni datum za potpisivanje ugovora o dodjeli granta: 1. kvartal 2020 godine.

SEKTOR	<i>Konkurentnost, inovacije, poljoprivreda i ruralni razvoj</i>		9.500.000 eura
Akcija 4	<i>EU za unapređenje poljoprivrede za potrošače i poljoprivrednike</i>	<i>Direktno/ Indirektno upravljanje</i>	9.500.000 eura

(1) Opis aktivnosti, cilj, očekivani rezultati i ključni pokazatelji učinka

Opis aktivnosti:

IPA ima za cilj da podrži sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja doprinoseći ispunjavanju rezultata u četiri ključne oblasti: (1) poljoprivreda i ruralni razvoj; (2) bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika, (3) ribarstvo i (4) šumarstvo. Što se tiče prve oblasti, istaknuti rezultati su usredsređeni na jačanje administrativnih kapaciteta MPRR-a i njegove široke lepeze direktorata, odeljenja i drugih administrativnih organa.

Izgradnja administrativnog kapaciteta će se uglavnom tražiti u vezi sa predstojećim kretanjima Godišnjeg nacionalnog programa, uključujući teme kao što su: mehanizmi zajedničke organizacije tržišta, direktna plaćanja, usvajanje standarda za unakrsnu usklađenost, programiranje budućih prioriteta i prepoznavanje potencijalnih strateških ciljeva u vezi sa poglavljem 11, pružajući pomoć u vezi sa prilagođavanjem aktuelnim i budućim razvojem u pravnoj tekovini poglavlja 11, upravljanje mrežom poljoprivrednih računovodstvenih podataka, sa posebnim naglaskom na izgradnju kapaciteta Agencije za plaćanja. Treba napomenuti da aktivnosti izgradnje kapaciteta neće biti usmjerene samo na zaposlene u MPRR-u, već i na druge zainteresovane strane, kao što su poljoprivredni proizvođači.

Tehnički kapaciteti korisnika biće ojačani i kroz nabavku neophodne opreme, a posebna pomoć će biti usmjerena na potpuno uspostavljanje informacionog sistema za upravljanje šumama u Crnoj Gori. Kada je u pitanju bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika, podrška će biti usmjerena na postizanje sljedećih rezultata: jačanje administrativnih kapaciteta nadležnog organa u oblasti bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarne politike, poboljšano upravljanje i kontrola integrisanog sistema bezbjednosti hrane i poboljšana situacija u pogledu upravljanja životinjskim nus-proizvodima i zdravljem životinja.

Pomoć pružena u oblasti ribarstva će se fokusirati na doprinos ispunjavanju poboljšanih administrativnih i inspekcijskih kapaciteta Direktorata za ribarstvo za razvoj, sprovođenje politika usklađenih sa pravnom tekovinom EU i poboljšano upravljanje i kontrolu morskog

ribarstva i akvakulture kroz uspostavljanje potpuno funkcionalnog Ribarskog informacionog sistema i Centra za monitoring ribarstva.

Ciljevi:

Opšti cilj ove akcije je stvaranje uspješnog poljoprivrednog i ruralnog sektora u Crnoj Gori koji osigurava zapošljavanje i održivu proizvodnju visokokvalitetne hrane za domaće i strane potrošače, uz podršku efikasne administracije u oblastima poljoprivrede i ruralnog razvoja, bezbjednosti hrane, veterine, fitosanitarne, ribarstvu i šumarstvu.

Specifični cilj je uspostavljanje sistema i strukture neophodne za postizanje usklađenosti sa pravnom tekovinom EU za poglavlja 11, 12 i 13 i buduće sprovođenje godišnjeg nacionalnog programa i Zajedničke ribarstvene politike

Rezultati:

Cilj akcije je postizanje sljedećih rezultata:

Komponenta 1: Poljoprivreda i ruralni razvoj

- Administrativni kapaciteti MPRR-a dodatno su ojačani kako bi osmislili i programirali poljoprivrednu politiku u oblasti Zajedničke organizacije tržišta (ZOT), unakrsne usklađenosti, direktnih plaćanja i drugih ključnih područja.
- Doprinijeti razvoju kapaciteta Agencije za plaćanje za izvršavanje odgovarajućih zadataka u skladu sa zahtjevima EU kako bi mogli preuzeti obaveze pristupanja.
- Osigurano prikupljanje i razmjena podataka na svim nivoima potrebnim za planiranje održivog upravljanja šumama.

Komponenta 2: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika

- Administrativni kapaciteti nadležnog organa u ovoj oblasti su dodatno ojačani.
- Poboljšana kontrola uvoza.
- Osigurano uspostavljanje sistema upravljanja i kontrole koji omogućava široku lepezu sigurnih, vizuelnih provjera i analiza na karantinskom biljnom materijalu.
- Unaprijeđen sistem kontrole sigurnosti hrane proizvedene ili uvezene u Crnoj Gori, veterinarske i fitosanitarne oblasti.
- Obezbijedena akreditacija laboratorija.
- Osigurano sakupljanje životinjskih nus-proizvoda iz klanica širom Crne Gore.

Komponenta 3: Ribarstvo

- Poboljšani administrativni i inspekcijski kapaciteti Direktorata za ribarstvo za razvoj i sprovođenje politike.
- Ribarski informacioni sistem u potpunosti usklađen sa zahtjevima EU.

- Osigurana efikasna kontrola, inspekcija i primjena pravila Zajedničke ribarstvene politike.

Indikatori

Predloženi su sljedeći indikatori za mjerenje napretka u sprovođenju:

Komponenta 1: Poljoprivreda i ruralni razvoj

- Usklađivanje sa standardima Zajedničke organizacije tržišta;
- Broj aplikacija za plaćanje koje su u potpunosti obrađene putem Integriranog sistema administracije i kontrole (ISAK);
- Broj opština povezanih sa Informacionim centrom za šume.

Komponenta 2: Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika

- Uslovi za ispunjavanje Mjerila? br. 2 (uspostavljanje sistema službenih kontrola kompatibilnih sa EU) i mjerila br. 3 (dalji razvoj relevantnih administrativnih struktura u skladu sa pravnom tekovinom EU) poglavlja 12 su ispunjeni;
- Do koje mjere su svi registri u oblasti Uprave za bezbjednost hrane, veterine i fitosanitarne politike integrisani i inter-operativni;
- Broj izgrađenih graničnih inspekcijskih mjesta;
- Broj funkcionalnih karantinskih jedinica za bilje;
- Broj laboratorija sa opštom akreditacijom (ISO / IEC 17025);
- Broj uspostavljenih i operativnih sabirnih centara za upravljanje životinjskim nus-proizvodima.

Komponenta 3: Ribarstvo

- Broj pripremljenih i usvojenih strateških dokumenata;
- Broj obučenog i operativnog osoblja;
- Stepen funkcionalnosti Ribarskog informacionog sistema;
- Stepen funkcionalnosti Centra za monitoring ribarstva.

(2) Pretpostavke i uslovi:

Pretpostavke

Uspješna realizacija aktivnosti u svakoj od komponenti zasniva se na sljedećim pretpostavkama:

Komponenta 1:

- Dovoljna izdvajanja za zadržavanje administrativnog osoblja iz državnog budžeta: Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarnu politiku u okviru MPRR-a „vertikalnim” osposobljavanjem kadra (kontinuirani transfer znanja kroz hijerarhijsku liniju) i značajem apsorpcije pretpristupnih fondova EU ne samo za MPRR već i za Vladu u cjelini. Zadržavanje osoblja predstavlja izazov u mnogim javnim institucijama

i teško se može riješiti bez podrške vanjskih partnera za sprovođenje reforme javne uprave.

- Kontinuirani priliv transfera znanja (prethodne inicijative za izgradnju kapaciteta): pretpostavka se može zadržati s obzirom na učestalost inicijativa za izgradnju administrativnog kapaciteta koje su dostupne za osoblje MPRR-a.
- Povećanje broja zaposlenih u javnoj upravi: pretpostavka se može zadržati u pogledu uspostavljenog normativnog okvira, uglavnom Uredbe o sistematizaciji radnih mjesta u MPRR-u, koja je pravilno definisala predviđeno povećanje broja zaposlenih u Direktoratu za plaćanja jer se postepeno transformiše u Agenciju za plaćanje.
- Nastavlja se nacionalna podrška poljoprivrednom sektoru.
- Tekuće IPA aktivnosti su uspješno sprovedene.
- Projekat Svjetske banke MIDAS II sproveden: pretpostavka se može zadržati zbog uspješnog sprovođenja MIDAS I i bliske saradnje i koordinacije uspostavljene između MPRR-a i Svjetske banke, uključujući redovne sastanke, praćenje i kontrolu.
- Donijeta je odluka o direktnim plaćanjima. Svako kašnjenje u donošenju odluke o planovima direktnih plaćanja u Crnoj Gori u budućnosti će ometati razvoj tehničkih specifikacija koje se odnose na nedostajuće komponente ISAK-a i postizanje povezanih rezultata će biti još izazovnije.

Komponenta 2:

- Dostupni odgovarajući kadar i stručnost: ova pretpostavka se može zadržati s obzirom na regularnost inicijativa za jačanje kapaciteta koje su dostupne i koje se sprovode u Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarnu politiku.
- Tehnička dokumentacija za granična inspekcijska mjesta pripremljena (IEI projekat): ova pretpostavka se zasniva na već odobrenom projektu kojim se angažuju stručnjaci za pripremu potrebne tehničke dokumentacije.
- Tehnička dokumentacija za sabirne centre: ova pretpostavka se zasniva na već programiranoj aktivnosti u okviru projekta MIDAS 2.

Komponenta 3:

- Odgovarajuće osoblje i stručnost raspoloživi: pretpostavka se može zadržati s obzirom na učestalost inicijativa za jačanje kapaciteta koje su dostupne i koje se odvijaju u Direktorat za ribarstvo, uključujući i blisku saradnju sa Institutom za biologiju mora.
- Tekuće IPA, MIDAS, TIKa i druge projektne aktivnosti su uspješno sprovedene: pretpostavka se zasniva na uspješnom sprovođenju prethodne akcije i pažnji posvećenoj detaljima svih partnera u fazi pregovora/programiranja.

Uslovi

- Za infrastrukturne radove MPRR će pribaviti neophodnu tehničku dokumentaciju prije sprovođenja akcije.
- Administrativni kapaciteti MPRR-a i buduće Agencije za plaćanje pružaju podršku projektu tehničke pomoći u ovom sektoru.

Nepoštovanje gore navedenih zahtjeva može dovesti do povraćaja sredstava u okviru ovog programa i/ili preraspodjele budućeg finansiranja.

(3) Način sprovođenja akcije:

Indirektno upravljanje države korisnice Ipe II za sve aktivnosti u vezi sa komponentom 2.

Direktno upravljanje Delegacije EU u Crnoj Gori za sve aktivnosti u vezi sa komponentama 1 i 3.

(3)(a) Tijelo kojem su povjereni poslovi izvršenja budžeta

Uprava javnih radova

Aktivnost 2.2.1. Uspostavljanje graničnih inspekcijskih mjesta

Aktivnost 2.3.1. Uspostavljanje karantinske jedinice za zdravlje biljaka

Aktivnost 2.6.1. Uspostavljanje sabirnih centara za upravljanje životinjskim nus-proizvodima

Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU)

Aktivnost 2.1.1. Pružanje pomoći službenicima Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarnu politiku u sprovođenju politike i usklađivanju sa pravnom tekovinom EU

Aktivnost 2.4.1. Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema za Upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarnu politiku

Aktivnost 2.5.1. Unapređenje laboratorija

(3)(b) Kratak opis zadataka koji su povjereni tijelu

Ovlašćeno tijelo je odgovorno za izvršavanje svih zadataka koji se odnose na sprovođenje aktivnosti. Konkretno, ovlašćeno tijelo će biti odgovorno za ugovaranje, sprovođenje, informisanje i vidljivost, praćenje i izvještavanje o aktivnostima Ipe II, i njihovu procjenu kad god je to relevantno, u skladu sa principom dobrog finansijskog upravljanja, i za obezbjeđivanje zakonitosti i regularnosti troškova nastalih u sprovođenju programa.

3)(c) Osnovni elementi akcije (za direktno upravljanje)

Nabavka:

a) ukupna budžetska sredstva rezervisana za nabavku: 3.210.000 eura

b) okvirni broj i vrsta ugovora: 10 ugovora o uslugama i nabavci opreme

c) indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabavke:

Između 3. kvartala 2019. i 3. kvartala 2020. godine.

Grant - Tvining - Poziv za podnošenje projektnih predloga (Rezultat 1.1 i dio 1.2)

a) Ciljevi i predviđeni rezultati: Cilj ovog tvining projekta će biti dalje jačanje administrativnih kapaciteta MPRR-a za pripremu i programiranje poljoprivredne politike u oblasti zajedničke organizacije tržišta, unakrsne usklađenosti, direktnih plaćanja i drugih ključnih područja.

Kao rezultat, jača se kapacitet Ministarstva za izvršavanje relevantnih dužnosti u skladu sa zahtjevima EU u ovom sektoru.

b) Osnovni kriterijumi prihvatljivosti: podnosioci projektnih predloga moraju biti administracije država članica EU ili ovlaštena tijela.

c) Osnovni kriterijum odabira je operativni kapacitet podnosioca projektnih predloga.

d) Osnovni kriterijumi za dodjelu su relevantnost, metodologija i održivost predložene aktivnosti.

e) Maksimalna stopa EU finansiranja može iznositi do 100% ukupnih troškova akcije u skladu sa članom 190§3 Finansijske uredbe ako je potpuno finansiranje neophodno za sprovođenje aktivnosti. Nužnost potpunog EU finansiranja će opravdati odgovorni službenik za ovjeravanje u odluci o dodjeli, poštujući principe jednakog tretmana i dobrog finansijskog upravljanja.

f) Indikativni iznos tvining ugovora: 1.900.000 eura.

g) Indikativni datum za pokretanje postupka odabira: 2. kvartal 2019. godine.

SEKTOR	Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike		8.000.000 eura
Akcija 5	EU za jačanje kvaliteta pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama	Direktno/ Indirektno upravljanje	8.000.000 eura

(1) Opis aktivnosti, cilj, očekivani rezultati i ključni pokazatelji učinka

Opis aktivnosti:

Kada je riječ o osnovnoj zdravstvenoj zaštiti, do sada je u Crnoj Gori uložen ograničen broj EU projekata i/ili sredstava, posebno kada je riječ o pretpristupnoj pomoći u okviru Ipe ili Ipe II, osim opremanja nedavno osnovanog Zavoda za transfuziju krvi, kao i niza prekograničnih i tajeks inicijativa. Inače, zdravstveni sektor nije dobio značajnu IPA podršku, posebno u pogledu infrastrukture i pristupa osnovnoj zdravstvenoj zaštiti. Stoga je ova akcija prilika za EU da podrži jedan od najvažnijih aspekata dobrobiti građana i neophodan preduslov za adekvatan ljudski kapital i ekonomski rast. Kao takva, predložena aktivnost se zasniva na Tehničkom izvještaju o procjeni Evropskog centra za prevenciju i kontrolu bolesti (ECPKB) iz 2013. godine, kao i na procjeni nacionalnih laboratorija za mikrobiologiju koju je SZO sprovela 2016. godine.

Ciljevi:

Cilj akcije je da podrži dalju sistematsku reformu nacionalnih sistema socijalne zaštite, brigu o djeci i zdravstvene sisteme, kroz sprovođenje novog strateškog, pravnog i institucionalnog okvira u skladu sa pravnom tekovinom EU.

Rezultati:

Rezultati akcije su:

- Poboljšana zaštita stanovništva od zaraznih bolesti izgradnjom novog objekta za dvije klinike (Klinika za infektivne bolesti i Klinika za dermatovenerologiju) u Kliničkom centru u Podgorici.
- Kvalitet usluga mikrobioloških laboratorija je poboljšán nabavkom adekvatne opreme na osnovu kvantifikovane procjene potreba i analize troškova i koristi.
- Procenjen je sistem ranog dječjeg razvoja (RDR) i pripremljen je adekvatan strateški okvir, uključujući Nacionalni akcioni plan za rani dječji razvoj (RDR) i odgovarajuća proceduralna pravila.
- Nacionalni sistem za utvrđivanje stepena invalidnosti reformisan na način kojim se osobama sa invaliditetom omogućava pravilan pristup uslugama i novčanim naknadama, kao i poboljšanje kvaliteta života.

Indikatori:

Predloženi su sljedeći indikatori za mjerenje napretka u sprovođenju:

- Dvije klinike su konstruisane, opremljene i potpuno funkcionalne, u skladu sa najboljom praksom i standardima EU, sa jednakim i adekvatnim pristupom za različitu populaciju i/ili marginalizovane grupe, uključujući Rome, LGBT, osobe sa invaliditetom itd.

- Sprovedena iscrpna kvantifikovana procjena potreba za unapređenje mikrobioloških laboratorija, koristeći standarde SZO i ENLabCap, uključujući analizu troškova i koristi.
- Najmanje 60% laboratorija koje su identifikovane u procjeni potreba su opremljeni u skladu sa specifikacijama i rezultatima izvještaja o procjeni i osoblje je adekvatno obučeno.
- Pripremljen je okvir politike i model troška RDR (Nacionalna strategija za RDR sa planiranim akcionim planom).
- Ojačani kapaciteti i nadležnosti relevantnih zainteresovanih strana da nastave multisektorsku nacionalnu intervenciju, baveći se raznim dimenzijama RDR (min. 20% zainteresovanih strana obuhvaćeno).
- Javnost je upoznata sa značajem zdravlja, obrazovanja i socijalne zaštite za adekvatan razvoj djetinjstva (min. 20%).
- Omogućavanje pravnog okvira razvijenog i usvojenog kroz novi Zakon i nove jedinstvene kriterijume za sve sektore.
- Uspostavljena je funkcionalna jedinstvena Komisija za utvrđivanje stepena invalidnosti koja primjenjuje socijalni model.
- Funkcionalan informacioni sistem i elektronski registar za osobe sa invaliditetom.

2) Pretpostavke i uslovi

Pretpostavke:

- Mogućnost pravovremene nabavke, stalnih i odgovarajućih finansijskih sredstava i raspoložost ljudskih resursa.
- Obučeno i zadržano visoko kvalifikovano osoblje; redovno održavanje laboratorija.
- Pripremljen nacrt i sproveden novi pravni/politički okvir u najboljem mogućem kvalitetu i obimu.
- Interesovanje i posvećenost svih zainteresovanih strana koje aktivno učestvuju i sprovede sve predviđene aktivnosti.
- Novoosnovani sistem se redovno prati i njegov uspjeh se ocjenjuje objektivno.
- Efikasna koordinacija između različitih institucija uključenih u akciju.

Uslovi:

Rezultat 2:

- Izboru mikrobiološke opreme koja će biti nabavljena u okviru ove akcije će prethoditi procjena potreba koja treba da se sprovede prije nego se preduzmu bilo kakve aktivnosti nabavke opreme.

- Mikrobiološke laboratorije koje će dobiti opremu moraju biti (ponovo) opremljene po zadovoljavajućim standardima i osoblje mora biti adekvatno obučeno prije isporuke opreme obezbijeđene kroz EU finansiranje.

Rezultat 4:

- Vlada će obezbijediti odgovarajuće prostorije i kadrovske resurse za ove komisije koje će biti uspostavljene nakon usvajanja novog sistema.

Nepoštovanje gore navedenih zahtjeva može dovesti do povraćaja sredstava u okviru ovog programa i/ili preraspodjele budućeg finansiranja.

(3) Načini sprovođenja akcije:

Indirektno upravljanje od strane države korisnice Ipe II za sve aktivnosti pod rezultatom 1.

Direktno upravljanje od strane DEU u Crnoj Gori za sve aktivnosti u vezi sa rezultatima 2, 3 i 4.

(3)(a) Tijelo kojem su povjereni poslovi izvršenja budžeta

Uprava javnih radova

Sve aktivnosti pod rezultatom 1 „Novi objekat Klinike za infektivne bolesti i Klinike za dermatovenerologiju”.

(3)(b) Kratak opis zadataka koji su povjereni tijelu

Ovlašćena tijela su odgovorna za izvršavanje svih zadataka koji se odnose na sprovođenje aktivnosti. Konkretno, ovlašćena tijela će biti odgovorna za ugovaranje, sprovođenje, informisanje i vidljivost, praćenje i izvještavanje o aktivnostima Ipe II, i evaluaciju kad god je to potrebno, u skladu sa principom dobrog finansijskog upravljanja, i za obezbjeđivanje zakonitosti i regularnosti izdataka nastalih u sprovođenju programa.

(3)(c) Osnovni elementi akcije (za direktno upravljanje)

Nabavka:

a) Ukupni budžetski okvir rezervisan za nabavku: 1.500.000 eura

b) indikativni broj i vrsta ugovora:

Indikativni broj ugovora za ovu akciju je između 1 i 3.

Vrsta nabavke će biti ugovor o nabavci opreme.

a) Indikativni vremenski okvir za pokretanje postupka nabavke: 2. kvartal 2019. godine.

Grant - Direktna dodjela bespovratnih sredstava (rani dječji razvoj):

a) Ciljevi i predviđeni rezultati:

Cilj ovog direktnog granta je da osigura razvoj holističkog pristupa u oblasti RDR-a povezivanjem zdravstvenog, obrazovnog sektora, politika socijalne zaštite i aktivnosti izgradnje kapaciteta.

Kao rezultat toga, procjenjuje se RDR sistem i priprema adekvatan strateški okvir, uključujući akcioni plan RDR i odgovarajući priručnici o procedurama.

- a) Obrazloženje za upotrebu izuzetka u pozivima za podnošenje projektnih predloga:

195 (c) FR de facto monopol.

Vlada Crne Gore je potpisala i usvojila Dokument Programa UN za zemlju i Integrisani program UN-a. Ova dva okvirna dokumenta daju UNICEF-u ekskluzivno partnerstvo sa Vladom za RDR i podržavaju ulogu UNICEF-a kao pružaoca tehničke pomoći Vladi u razvoju odgovarajućih legislativa za RDR, strategija i politika koje će zajednički program sa DEU pokušati da sprovede. UNICEF-ova „ekskluzivna nadležnost“ se nalazi u ovoj kombinaciji tehničke pomoći u razvoju zakonodavstva u različitim oblastima, politikama i modelima, a zatim pomaže Vladi u njihovom unapređenju.

Zaista, ovaj rezultat zahtjeva holistički pristup problemu (RDR), povezujući zdravlje, obrazovanje, politike socijalne zaštite i specifične razvojne aktivnosti.

Trenutno ne postoji lokalna organizacija civilnog društva (OCD) koja bi mogla da pruži holistički pristup koji se traži od projekta, jer se oni fokusiraju samo na pojedinačne sektore. UNICEF gradi dugotrajne odnose sa lokalnim organizacijama kako bi razvio svoje vještine i postepeno poboljšao svoje kapacitete u sektoru, iako će taj proces zahtijevati vrijeme.

U Crnoj Gori ne postoje druge međunarodne organizacije koje djeluju u oblasti RDR ili koje imaju potreban nivo razumijevanja i uvida u kontekst zemlje. Radi toga, UNICEF je identifikovan kao jedini mogući partner koji bi mogao sprovesti ovu akciju uz istovremeno osiguravanje koherentnosti i komplementarnosti sa trenutnim aktivnostima preduzetim u zemlji u oblasti RDR.

- a) ime korisnika: UNICEF

Indikativni iznos granta: 1.000.000 eura

Maksimalna stopa kofinansiranja EU:

Maksimalna stopa EU finansiranja može iznositi do 100% ukupnih troškova akcije u skladu sa članom 190§3 Finansijske uredbe. Potpuno finansiranje aktivnosti je od suštinskog značaja za akciju koja će se sprovesti, jer se ova akcija smatra nezavisnim projektom koji će upotpuniti i ojačati pristup UNICEF-a RDR-u. Iako je ukupni program RDR već definisan i fokusiran na različite oblasti, EU je identifikovala zdravstvenu komponentu RDR-a i još konkretnije kvalitet zdravstvene zaštite majke i djeteta, kao jaz u potrebi za dodatnom podrškom. Bez potpunog finansiranja ova važna aktivnost neće biti sprovedena.

- b) Okvirni datum za potpisivanje ugovora o dodjeli granta: 2. kvartal 2019. godine

Grant - Direktna dodjela bespovratnih sredstava (Reforma Nacionalnog sistema za utvrđivanje procenta invaliditeta):

a. Ciljevi i predviđeni rezultati:

Cilj akcije je da se racionalizuje način na koji se sprovodi Nacionalni sistem za utvrđivanje procenta invaliditeta u Crnoj Gori, kako bi se omogućio pristup odgovarajućim uslugama pravim korisnicima.

Predviđeni rezultat će biti: Nacionalni sistem za utvrđivanje invalidnosti reformisan je na način da se osobama sa invaliditetom omogući pravilan pristup uslugama i transferima, kao i poboljšanje kvaliteta života.

b. Obrazloženje za upotrebu izuzetka u pozivima za podnošenje prijedloga:

195 (f) Finansijske uredbe Tehnička nadležnost, stepen specijalizacije i administrativna ovlašćenja.

UNDP ima tekući ugovor sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja Crne Gore o radu na pripremi i sprovođenju socijalne kartice i osiguravanju digitalizacije i pravilnog povezivanja različitih registara sistema socijalne zaštite. Akcija preduzeta ovim grantom uklapa se u ovu sveobuhvatnu akciju - Socijalna kartica - koju sprovodi UNDP.

Ova akcija je osmišljena tako da se uklopi i dopuni postojeći program UNDP-a. Neophodno je osigurati punu tehničku kompatibilnost sa ostalim komponentama. Imajući u vidu specifične karakteristike akcije koje zahtjevaju određeno tijelo zbog svoje tehničke nadležnosti, UNDP je u ovom slučaju jedina organizacija koja može garantovati potpuno usklađivanje i povezivanje sistema pripremljenog ovom akcijom i svih drugih registara i informacionog sistema u okviru programa socijalne kartice.

c. ime korisnika: UNDP

Indikativni iznos granta: 1.000.000 eura

Maksimalna stopa kofinansiranja EU:

Maksimalna moguća stopa finansiranja od strane EU će biti 100% ukupnih troškova projekta. Potpuno finansiranje akcije je od suštinskog značaja za sprovođenje akcije jer je EU identifikovala jaz u ukupnom programu koji se bavi socijalnom karticom. Nakon koordinacije donatora i podjele prakse dobrog rada, ova akcija predstavlja dodatak trenutnom programu koji UNDP sprovodi svojim vlastitim izvorima finansiranja i neće se odvijati bez doprinosa EU.

d. Okvirni datum za potpisivanje ugovora o dodjeli sredstava: 2. kvartal 2019. godine.

Osnovni kriterijumi za izbor i dodjelu grantova (uključujući direktnu dodjelu):

Osnovni kriterijumi za odabir su finansijski i operativni kapaciteti podnosioca zahtjeva.

Osnovni kriterijumi za dodjelu su relevantnost, efektivnost i izvodljivost, održivost i isplativost akcije.

2 BUDŽET

2.1 INDIKATIVNA TABELA BUDŽETSKIH IZDVAJANJA – GODIŠNJI AKCIONI PROGRAM ZA CRNU GORU

Indirektno upravljanje sa državom korisnicom Ipe II				Ostali načini sprovođenja					
	Gdje je to moguće	Gdje je to moguće	Ukupni rashodi		Gdje je to moguće	Gdje je to moguće	Ukupni rashodi	NU	Ukupno po programu
	Doprinos EU	Kofinansiranje države korisnice Ipe II			Doprinos EU	Kofinansiranje države korisnice Ipe II			
Cilj 1	1 Demokracija i upravljanje				1 Demokracija i upravljanje			Mješovito	7.231.130,00
	Akcija 1 Podrška učešću u programima Unije	2.070.244,00	2.060.886,00	4.131.130,00					4.131.130,00
					Akcija 2 – Instrument za EU integraciju	3.100.000,00	3.100.000,00	Direktno	3.100.000,00
	2 Vladavina prava i temeljna prava				2 Vladavina prava i temeljna prava			Mješovito	13.516.733,00
	Akcija 3 - EU za unapređenje pristupa pravdi i temeljnim pravima	9.688.893,00		9.688.893,00	Akcija 3 - EU za unapređenje pristupa pravdi i temeljnim pravima	3.827.840,00	3.827.840,00	Direktno	13.516.733,00
	CILJ 1 UKUPNO	11.759.137,00	2.060.886,00	13.820.023,00		6.927.840,00	6.927.840,00		20.747.863,00
	8 Poljoprivreda i				8			Mješovito	9.500.000,00

Cilj 2	ruralni razvoj				Poljoprivreda i ruralni razvoj				ito	
	Akcija 4 - EU za unapređenje poljoprivrede za potrošače i poljoprivrednike	4.390.000,00		4.390.000,00	Akcija 4 - EU za unapređenje poljoprivrede za potrošače i poljoprivrednike	5.110.000,00		5.110.000,00	Direktno	9.500.000,00
	7 Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika				7 Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna politika				Mješovito	8.529.411,80
	Akcija 5 - EU za jačanje kvaliteta i pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama	4.500.000,00	529.411,80	5.029.411,80	Akcija 5 - EU za jačanje kvaliteta i pristupa zdravstvenim i socijalnim uslugama	3.500.000,00		3.500.000,00	Direktno	8.529.411,80
	UKUPNO CILJ 2	8.890.000,00	529.411,80	9.419.411,80		8.610.000,00		8.610.000,00		18.029.411,80
	UKUPNO	20.649.137	2.590.297,8	23.239.434,80		15.537.840,00		15.537.840,00		38.777.274,80

4 NAČINI PRAĆENJA RADA

Kao dio okvira za mjerenje učinka, Komisija će pratiti i ocjenjivati napredak ka postizanju specifičnih ciljeva utvrđenih u Uredbi Ipe II na osnovu unaprijed definisanih, jasnih i transparentnih mjerljivih indikatora. Izvještaji o napretku iz člana 4 Uredbe o programu Ipe II uzimaju se kao referentna tačka u procjeni rezultata pomoći Ipe II.

Komisija će prikupiti podatke o učinku (indikatore procesa, rezultata i ishoda) iz svih izvora, koji će biti objedinjeni i analizirani u smislu praćenja napretka u odnosu na ciljeve i srednjoročne pokazatelje utvrđene za svaku od aktivnosti ovog programa, kao i Indikativnog strategijskog dokumenta.

U specifičnom kontekstu indirektnog upravljanja od strane države korisnice Ipe II, nacionalni IPA koordinatori (nipak) će prikupiti informacije o učinku akcija i programa (procesni, izlazni i indikatori ishoda) i koordinisati prikupljanje i proizvodnju indikatora koji dolaze iz nacionalnih izvora.

Sveukupni napredak će se pratiti sljedećim sredstvima: a) sistem monitoringa usmjerenog na rezultate (ROM); b) samostalni monitoring IPA II korisnika; c) samonadgledanje od strane delegacije EU; d) zajednički monitoring od strane Generalnog direktorata Evropske komisije za susjedstvo i pregovore o proširenju i IPA II korisnika, pri čemu će se usklađenost, koherentnost, efektivnost, efikasnost i koordinacija u sprovođenju finansijske pomoći redovno pratiti od strane IPA II Odbora za praćenje, uz podršku Sektorskih nadglednih odbora, koji će osigurati proces praćenja na nivou sektora.

5 EVALUACIJA

Imajući u vidu značaj aktivnosti, za ovu akciju ili njene komponente sprovede se završna evaluacija angažovanjem nezavisnih konsultanata. Ona će se sprovoditi za potrebe odgovornosti i učenja na različitim nivoima (uključujući i reviziju politike), posebno uzimajući u obzir činjenicu da njeni nalazi mogu biti od koristi za pripremu novih aktivnosti u istim sektorima.

Evaluacioni izvještaji će se dijeliti s državom korisnicom Ipe II i drugim ključnim zainteresovanim stranama. Partner zadužen za sprovođenje i Komisija analiziraju zaključke i preporuke evaluacija i, gdje je to potrebno, u dogovoru s državom korisnicom Ipe II, zajednički odlučuju o daljim aktivnostima koje treba preduzeti i svim potrebnim prilagođavanjima, uključujući, ako je navedeno, preorijentaciju projekta.

ANEKS II – OPŠTI USLOVI

SADRŽAJ

ANEKS II – OPŠTI USLOVI.....	50
-------------------------------------	-----------

Prvi dio: Odredbe koje se primjenjuju na aktivnosti za koje je država korisnica Ipe II Ugovorno tijelo.....	51
Član 1 – Opšta načela.....	51
Član 1a – Obaveza obavještanja, administrativne sankcije i nečinjenje.....	53
Član 2 – Vidljivost i komunikacija.....	54
Član 3 – <i>Ex ante</i> kontrole postupaka nabavki i dodjeljivanja bespovratne pomoći i <i>ex post</i> kontrole ugovora i bespovratne pomoći koje će sprovoditi Komisija.....	54
Član 4 – Bankovni računi, računovodstveni sistemi i prepoznati troškovi.....	55
Član 5 – Odredbe koje se odnose na uplate koje Komisija izvršava državi korisnici Ipe II....	56
Član 6 – Prekid plaćanja.....	57
Član 7 – Povraćaj sredstava.....	57

Drugi dio: Odredbe koje se primjenjuju na budžetsku podršku.....	58
Član 8 – Dijalog u domenu javnih politika	58
Član 9– Verifikacija uslova i isplata.....	58
Član 10 – Transparentnost budžetske podrške.....	58
Član 11 – Povraćaj sredstava budžetske podrške.....	58

Treći dio: Odredbe koje se primjenjuju na ovaj Sporazum bez obzira na model upravljanja.....	59
Član 12 – Period izvršenja, period operativnog sprovođenja i rokovi za ugovaranje.....	59
Član 13 – Dozvole i ovlašćenja.....	60
Član 14 – Zahtjevi u pogledu izvještavanja.....	60
Član 15 – Prava intelektualne svojine.....	60
Član 16 – Konsultacije između države korisnice Ipe II i Komisije.....	61
Član 17 – Izmjene i dopune ovog Finansijskog sporazuma.....	61
Član 18 – Obustava ovog Finansijskog sporazuma.....	61
Član 19 – Okončanje ovog Finansijskog sporazuma.....	63
Član 20 – Dogovoreni mehanizmi za rješavanje sporova.....	63

Prvi dio: Odredbe koje se primjenjuju na aktivnosti za koje je država korisnica Ipe II Ugovorno tijelo

Član 1 – Opšta načela

- (1) Cilj Prvog dijela je da se propišu pravila koja se odnose na sprovođenje povjerenih zadataka vezanih za izvršenje budžeta kao što je opisano u Aneksu I i da se definišu prava i obaveze koje država korisnica Ipe II i Komisija imaju prilikom obavljanja ovih zadataka.

Prvi dio primjenjuje se na zadatke vezane za izvršenje budžeta, koji su povjereni državi korisnici Ipe II i koji se odnose samo na doprinos Unije, ili koji su kombinovani sa sredstvima države korisnice Ipe II ili sredstvima treće strane, ukoliko se ta sredstva implementiraju prilikom zajedničkog kofinansiranja, tj. tamo gdje su udružena.

- (2) Država korisnica Ipe II ostaje odgovorna za ispunjenje obaveza propisanih ovim Finansijskim sporazumom i Okvirnim sporazumom, čak i ako na druge subjekte navedene u Aneksu I prenosi obavljanje određenih povjerenih zadataka vezanih za izvršenje budžeta. Komisija, naročito, zadržava pravo da obustavi plaćanja i da obustavi i/ili okonča ovaj Finansijski sporazum na osnovu postupanja, nepostupanja i/ili okolnosti u kojima se našao bilo koji od određenih subjekata.
- (3) Zadatke navedene u stavu 1 ovog člana izvršava država korisnica Ipe II u skladu sa procedurama i standardnim dokumentima koje propisuje i objavljuje Komisija vezano za dodjelu ugovora o nabavkama i bespovratnoj pomoći u eksternim akcijama, koji su na snazi u trenutku pokretanja postupka o kojem je riječ (PRAG), kao i u skladu sa neophodnim standardima vidljivosti i komunikacije navedenim u članu 2 stav 2. Država korisnica Ipe II vodi postupke nabavki i dodjele bespovratne pomoći, zaključuje ugovore koji iz ovih postupaka proizilaze i osigurava da su sva dokumenta relevantna za revizorski trag napisana jezikom ovog Finansijskog sporazuma.
- (4) Država korisnica Ipe II poštuje minimalnu stopu svog doprinosa navedenog u Aneksu I. U slučaju doprinosa i iz države korisnice Ipe II i iz Unije, doprinos države korisnice Ipe II biće na raspolaganju isto kad i odgovarajući doprinos Unije.
- (5) Korisnica Ipe II čuva sva relevantna prateća finansijska i ugovorna dokumenta od dana stupanja na snagu ovog Finansijskog sporazuma ili ranijeg datuma ukoliko su postupak nabavki, poziv za dostavljanje predloga ili postupak direktne dodjele bespovratne pomoći pokrenuti prije stupanja na snagu ovog Finansijskog sporazuma:
- (a) Za postupak nabavki, naročito:

- a) Obavještenje o najavi sa dokazom o objavljivanju obavještenja o nabavci i

- bilo kakvih ispravki;
 - b) Imenovanje Odbora za uži izbor;
 - c) Izvještaji o užem izboru (uključujući anekse) i prijave;
 - d) Dokaz o objavljivanju obavještenja o užem izboru;
 - e) Pisma kandidatima koji nisu ušli u uži izbor;
 - f) Poziv za učešće u tenderu ili ekvivalentnom postupku;
 - g) Tenderski dosije uključujući anekse, pojašnjenja, zapisnike sa sastanaka, dokaz o objavljivanju;
 - h) Imenovanje Odbora za evaluaciju;
 - i) Izvještaj o otvaranju tendera, uključujući anekse;
 - j) Izvještaj sa evaluacije/pregovaranja, uključujući anekse i primljene ponude⁷;
 - k) Obavještenje;
 - l) Prorpatno pismo za dostavljanje ugovora;
 - m) Pisma neuspješnim kandidatima;
 - n) Obavještenje o dodjeljivanju/ poništenju, uključujući dokaz o objavljivanju;
 - o) Potpisani ugovori, izmjene, dodaci, izvještaji o sprovođenju i relevantna korespondencija.
- (b) Za pozive za dostavljanje predloga i direktnu dodjelu bespovratne pomoći, naročito:
- a) Imenovanje Odbora za evaluaciju;
 - b) Početni i administrativni izvještaj, uključujući anekse i dostavljene prijave⁸;
 - c) Pisma uspješnim i neuspješnim kandidatima nakon procjene sažetka projekta;
 - d) Izvještaj o procjeni sažetka projekta;
 - e) Izvještaj o evaluaciji potpune prijave ili izvještaj sa pregovaranja sa relevantnim aneksima;
 - f) Provjera prihvatljivosti i prateća dokumenta;
 - g) Pisma uspješnim i neuspješnim kandidatima sa odobrenom listom rezervi nakon potpune procjene prijave;
 - h) Prorpatno pismo za dostavljanje ugovora o dodjeli bespovratne pomoći;
 - i) Obavještenje o dodjeljivanju/ poništenju, uključujući dokaz o objavljivanju;
 - j) Potpisani ugovori, izmjene, dodaci i relevantna korespondencija.

Osim toga, finansijska i ugovorna dokumenta iz stava 5(a) i (b) ovog člana dopunjavaju se svim relevantnim pratećim dokumentima kao što se zahtijeva procedurama iz odjeljka 3 ovog člana, kao i svim relevantnim dokumentima koja se odnose na plaćanja, povraćaj sredstava i operativne troškove, na primjer izvještajima o projektima i provjerama na licu mjesta, prihvatanju roba i radova, garancijama, jamstvom, izvještajima nadzornih organa.

Period čuvanja je isti za sva relevantna finansijska i ugovorna dokumenta, u skladu sa članom 49 Okvirnog sporazuma.

⁷ Eliminacija neuspjelih ponuda pet godina nakon zatvaranja postupka nabavki.

⁸ Eliminacija neuspjelih prijave tri godine nakon zatvaranja postupka dodjele bespovratne pomoći.

(6) U svrhu primjene člana 25 Okvirnog sporazuma u vezi sa zaštitom podataka, lični podaci se:

- obrađuju na zakonit, pravičan i transparentan način u odnosu na podatke subjekta;
- prikupljaju za određene, izričite i zakonite svrhe i dalje se ne obrađuju na način koji je nespojiv sa tim svrhama;
- adekvatni, relevantni i ograničeni na ono što je potrebno u odnosu na potrebe zbog kojih se obrađuju;
- tačni i, po potrebi, ažurni;
- upućuju na način koji obezbjeđuje odgovarajuću sigurnost ličnih podataka i
- čuvaju u formi koja dozvoljava identifikaciju podataka subjekata ne duže nego od onoga koliko je potrebno u svrhe u koje se lični podaci obrađuju;

Lični podaci sadržani u dokumentima koje korisnik Ipe II treba da čuva u skladu sa članom 1.5 moraju biti izbrisani nakon što isteknu rokovi utvrđeni članom 1.5.

Član 1a - Obaveza informisanja, administrativne sankcije i nečinjenje

(1) Prilikom primjene procedura i standardnih dokumenata koje je utvrdila i objavila Komisija u vezi sa dodjelom ugovora o nabavkama i bespovratnih sredstava, korisnica Ipe II će u skladu s tim osigurati da nijedan ugovor o nabavkama ili dodjeljenim bespovratnim sredstvima finansiran od strane EU ne bude dodijeljen korisniku sredstava ili podnosiocu zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava, ukoliko korisnik sredstava ili podnosilac zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava licu, bilo sam, ili osoba ovlašćena da zastupa, donosi odluke ili ima kontrolu nad postupkom, se nalazi u nekoj od situacija koja je nosi isključenje, a koja je predviđena u relevantnim postupcima i standardnim dokumentima Komisije.

(2) Korisnica Ipe II će obavijestiti Komisiju kada je kandidat, ponuđač ili podnosilac zahtjeva u situaciji koja nosi isključenje iz učešća u postupcima nabavke i dodjele bespovratnih sredstava počinio nepravilnosti i prevaru, ili je utvrđeno da je ozbiljno prekršio ugovorne obaveze.

(3) Korisnica Ipe II uzima u obzir informacije sadržane u „Sistemu ranog otkrivanja i isključivanja“ (SROI) Komisije prilikom dodjele ugovora o nabavci i ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Pristup informacijama može se obezbijediti preko oficira za vezu ili konsultacijama putem sljedećih sredstava: (Evropska komisija, Generalni direktorat za budžet, računovođa Komisije, BRE2-13 / 505, B-1049 Brisel, Belgija i putem e-maila na BUDG-C01-EKSCL-DB@ec.europa.eu u kopiji na adresu Komisije navedenu u članu 3 Posebnih uslova).

(4) Kada korisnica Ipe II postane svjesna situacije koja nosi isključenje u sprovođenju zadataka opisanih u Aneksu I, korisnica Ipe II će korisniku sredstava ili aplikantu za dodjelu bespovratnih sredstava nametnuti isključenje iz svojih budućih procedura

nabavke ili dodjele bespovratnih sredstava. Korisnica Ipe II može takođe izreći novčanu kaznu proporcionalnu vrijednosti ugovora o kome je riječ. Isključenja i / ili novčane kazne će se izreći nakon postupka kojim se osigurava pravo na odbranu dotičnog lica. Korisnica Ipe II će obavijestiti Komisiju u skladu sa stavom 1 ovog člana.

- (5) U pogledu stava 4 ovog člana, korisnica Ipe II se smatra da ne djeluje, ukoliko ne nameće isključenje i / ili novčanu kaznu korisniku sredstava ili podnosiocu zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava.
- (6) U slučaju nečinjenja, korisnica Ipe II će obavijestiti Komisiju o razlozima za nepostupanje. Komisija zadržava pravo da isključi korisnika sredstava ili podnosioca zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava iz budućih procedura dodjele sredstava koje finansira EU, i / ili nametne finansijsku kaznu korisniku sredstava ili podnosiocu zahtjeva za grant između 2% i 10% od ukupne vrijednosti predmetnog ugovora.

Član 2 – Vidljivost i komunikacija

- (1) U skladu sa članom 24 stavom 3 Okvirnog sporazuma, korisnica Ipe II preduzima neophodne mjere kako bi obezbijedila vidljivost finansijskih sredstava EU za aktivnosti koje su joj povjerene i priprema koherentan plan vidljivosti i komunikacionih aktivnosti koji treba da dostavi Komisiji na saglasnost u roku od 2 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Finansijskog sporazuma.
- (2) Ove aktivnosti u vezi sa vidljivosti i komunikacijom su u skladu sa Priručnikom za komunikaciju i vidljivost za eksterne akcije EU koji je na snazi u vrijeme datih aktivnosti, a koji propisuje i objavljuje Komisija.

Član 3 – *Ex ante* kontrole postupaka nabavki i dodjeljivanja bespovratnih sredstava i *ex post* kontrole ugovora i bespovratne pomoći koje će sprovoditi Komisija

- (1) Komisija može da sprovodi *ex ante* kontrole javnih konkursa za dobijanje ugovora, objavljivanja poziva za dostavljanje predloga i dodjelu ugovora i sredstava bespovratne pomoći za sljedeće faze nabavki ili dodjele bespovratne pomoći:
 - (a) odobravanje obavještenja o nabavkama, programa rada za pozive za dostavljanje predloga, kao i bilo kakvih ispravki;
 - (b) odobravanje tenderske dokumentacije i smjernica za podnosioca prijava za dodjelu bespovratne pomoći;
 - (c) odobravanje sastava Odbora za evaluaciju;
 - (d) odobravanje izvještaja o procjeni i odluka o dodjeli⁹;
 - (e) odobravanje dokumentacije o ugovorima i dopuna ugovora.
- (2) Kada je riječ o *ex ante* kontrolama, Komisija odlučuje o sljedećem:

⁹ Za ugovore o uslugama, ovaj korak podrazumijeva *ex ante* kontrole vezane za odobravanje užeg izbora

- (a) da se sprovedu *ex ante* kontrole svih spisa, ili
 - (b) da se sprovedu *ex ante* kontrole o odabiru ovakvih dokumenata, ili
 - (c) da u potpunosti prevaziđe *ex ante* kontrole.
- (3) Ukoliko Komisija odluči da sprovede *ex ante* kontrole u skladu sa stavom 2(a) ili (b) ovog člana, obavijestit će korisnicu Ipe II o spisima koji su odabrani za *ex ante* kontrole. Korisnica Ipe II će obezbijediti sva dokumenta i informacije neophodne Komisiji po prijemu obavještenja da je određeni spis odabran za *ex ante* kontrolu, najkasnije u vrijeme dostavljanja obavještenja o nabavci ili programa rada na objavljivanje.
- (4) Komisija može da odluči da sprovede *ex post* kontrole, uključujući revizije i provjere na licu mjesta, u bilo koje vrijeme i bilo kojeg ugovora ili bespovratne pomoći koju je dodijelila korisnica Ipe II u okviru ovog Finansijskog sporazuma. Korisnica Ipe II staviće na raspolaganje sva dokumenta i informacije koje su neophodne Komisiji po prijemu obavještenja da je određeni spis odabran za *ex post* kontrolu. Komisija može da ovlasti određeno lice ili subjekat da sprovede *ex post* kontrole u njeno ime.

Član 4 - Bankovni računi, računovodstveni sistemi i prepoznati troškovi

- (1) Nakon stupanja na snagu ovog Finansijskog sporazuma, Nacionalni fond i operativna struktura korisnice Ipe II koja predstavlja Ugovorno tijelo Programa otvoriće najmanje jedan bankovni račun izražen u eurima. Ukupan bankovni saldo za Program predstavlja zbir bilansa na svim bankovnim računima otvorenim za Program, koji su u vlasništvu Nacionalnog fonda i svih operativnih struktura korisnice Ipe II.
- (2) Korisnica Ipe II priprema i dostavlja Komisiji planove izdataka predviđenih za period trajanja Programa. Ovi planovi se ažuriraju za godišnji finansijski izvještaj iz člana 14 stav 2 i za svaki zahtjev Evropskoj komisiji za prenos sredstava. Planovi se zasnivaju na detaljnoj dokumentovanoj analizi (uključujući planirano ugovaranje i raspored plaćanja po ugovoru za narednih 14 mjeseci) koja će biti dostupna Komisiji na zahtjev.
- (3) Početni plan predviđenih izdataka sadrži sažete planove godišnjih izdataka za cijeli period sprovođenja i planove mjesečnih izdataka za prvih 14 mjeseci Programa. Naknadni planovi sadrže sažete planove godišnjih izdataka za bilans u periodu sprovođenja Programa i planove mjesečnih izdataka za narednih 14 mjeseci.
- (4) Korisnica Ipe II treba da uspostavi i održava računovodstveni sistem u skladu s Klauzulom 2(3)(b) Aneksa A Okvirnog sporazuma koji će sadržati bar informacije za ugovore u sklopu Programa naznačenog u Aneksu V.
- (5) Troškovi prepoznati u računovodstvenom sistemu koji se održava shodno odjeljku 4 ovog člana morali su nastati, biti plaćeni i prihvaćeni i moraju da odgovaraju stvarnim troškovima koji su dokazani kroz prateća dokumenta i koristiće se kad bude prikladno da se isplati ukupan iznos predfinansiranja koji je korisnica Ipe II platila u sklopu lokalnih

ugovora.

- (6) Korisnica Ipe II će obezbijediti Komisije sljedeće izvještaje:
- (a) Izvještaj o presjeku stanja – kao što je navedeno u članu 14 stav 4;
 - (b) Godišnje izvještaje kao što je navedeno u stavovima 2 do 4 člana 14;
 - (c) Zahtjeve za izvještavanju o sredstvima kao što je navedeno u članu 5.

Član 5 – Odredbe koje se odnose na uplate koje Komisija izvršava zemlji korisnici Ipe II

- (1) Korisnica Ipe II dostavlja svoj početni plan predviđenih izdataka za Program, koji je pripremljen u skladu s članom 4 stav 2, sa zahtjevom za plaćanje iznosa predfinansiranja. Prvo plaćanje iznosa predfinansiranja obavlja se za 100 % predviđenih izdataka za prvu godinu plana predviđenih izdataka.
- (2) Korisnica Ipe II dostaviće zahtjeve za naknadno plaćanje iznosa predfinansiranja kada ukupni bankovni saldo Programa bude ispod iznosa predviđenih izdataka za narednih pet mjeseci Programa.
- (3) Svaki zahtjev za dodatno predfinansiranje treba pratiti sa sljedećim dokumentima:
- a) Sažeti izvještaj o svim isplatama načinjenim za potrebe Programa;
 - b) Bankovni saldo za Program na datum presjeka zahtjeva;
 - c) Proračun isplata za potrebe Programa za narednih četrnaest mjeseci na datum presjeka zahtjeva u skladu s tačkom d Aneksa IV.
- (4) Džava korisnica Ipe II može za svako naredno predfinansiranje tražiti iznos ukupnog proračuna isplata za četrnaest mjeseci od datuma presjeka zahtjeva, umanjeno za salda iz odjeljka 3(b) ovog člana na datum presjeka zahtjeva za sredstva uvećana za svaki iznos finansirani od strane države korisnice instrumenta IPA II po stavu 5 ovog člana a koji još uvijek nije nadoknađen.

Komisija zadržava pravo da umanji sva naknadna plaćanja predfinansiranja u slučaju da ukupni bankovni saldo države korisnice Ipe II u okviru ovog programa i na svim drugim Ipa I ili Ipa II programima kojima upravlja država korisnica Ipe II premašuje proračun isplata za narednih četrnaest mjeseci.

- (5) U slučaju kada je isplata umanjena shodno stavu 4 ovog člana, država korisnica Ipe II mora financirati Program iz sopstvenih sredstava do iznosa umanjenja. Država korisnica Ipe II može zatim tražiti nadoknadu tog finansiranja u sklopu narednog zahtjeva za sredstva kao što je precizirano u stavu 4 ovog člana.
- (6) Komisija ima pravo na povraćaj prekomjernih bankovnih salda koji su ostali neiskorišćeni više od dvanaest mjeseci. Prije ostvarivanja tog prava, Komisija poziva

državu korisnicu Ipe II da navede razloge za kašnjenje u isplati sredstava i da pokaže stalnu potrebu za njima tokom naredna dva mjeseca.

- (7) Kamata od predfinansiranja bankovnih salda Programa neće biti isplaćena Komisiji.
- (8) Shodno članu 33(4) Okvirnog sporazuma, ukoliko prekid roka za zahtjeve za plaćanje premašuje dva mjeseca, država korisnica Ipe II može tražiti odluku od strane Komisije o tome da li treba produžiti prekid roka.
- (9) Konačnu finansijsku izjavu iz člana 37(2) Okvirnog sporazuma dostavlja Nacionalni službenik za ovjeravanje, najkasnije 16 mjeseci nakon završetka operativnog perioda za sprovođenje.

Član 6 - Prekid plaćanja

- (1) Ne dovodeći u pitanje obustavu ili okončanje ovog Finansijskog sporazuma po članovima 18, odnosno 19, kao i ne dovodeći u pitanje član 39 Okvirnog sporazuma, Komisija može djelimično ili u potpunosti prekinuti plaćanja ukoliko:
 - a) Komisija utvrdi ili je duboko zabrinuta da je država korisnica Ipe II načinila značajne greške, nepravilnosti ili prevaru ispitujući zakonitost ili pravilnost određenih glavnih transakcija prilikom sprovođenja Programa, ili nije ispunila svoje obaveze po ovom Finansijskom sporazumu, uključujući obaveze koje se tiču sprovođenja Plana vidljivosti i komunikacija;
 - b) Komisija je utvrdila ili je duboko zabrinuta da je država korisnica Ipe II počinila sistemske ili ponavljajuće greške, nepravilnosti, prevare ili kršenja obaveza u okviru ovog ili drugih Finansijskih sporazuma, pod uslovom da te greške, nepravilnosti, prevare ili kršenja obaveza imaju značajan uticaj na sprovođenje ovog Finansijskog sporazuma ili dovode u pitanje pouzdanost sistema interne kontrole države korisnice Ipe II ili zakonitost i pravilnost osnovnog troška.

Član 7 – Povraćaj sredstava

- (1) Pored slučajeva iz člana 41 Okvirnog sporazuma, Komisija može povratiti sredstva od države korisnice Ipe II, u skladu s Finansijskom regulativom, naročito u slučaju:
 - a) da Komisija utvrdi da ciljevi Programa navedeni u Aneksu I nijesu postignuti;
 - b) neprihvatljivog troška;
 - c) nepoštovanja stope doprinosa u skladu s Aneksom I;
 - d) troška nastalog kao posljedica grešaka, nepravilnosti, prevare ili kršenja obaveza prilikom sprovođenja Programa, naročito prilikom postupaka nabavki i dodjele bespovratnih sredstava.
- (2) U skladu s nacionalnim pravom, država korisnica Ipe II dobija povraćaj doprinosa Unije isplaćenog državi korisnici Ipe II od primalaca koji su se našli u bilo kojoj od situacija utvrđenih u stavu 1 ovog člana ili navedenih u članu 41 Finansijskog sporazuma.

Činjenica da država korisnica Ipe II nije uspjela da povрати dio ili čitava sredstva ne sprečava Komisiju od naplata sredstva od strane države korisnice Ipe II.

- (3) Iznosi koji su na nepropisan način plaćeni ili nadoknađeni od strane države korisnice Ipe II, iznosi iz finansijskih, garancija za ispunjenje obaveza i garancija za predfinansiranje koje su podnijete na osnovu postupaka nabavki i dodjele bespovratnih sredstava, iznosi finansijskih kazni koje je država korisnica Ipe II nametnula kandidatima, ponuđačima, podnosiocima zahtjeva, izvođačima ili korisnicima bespovratnih sredstava se ili ponovo koriste za svrhe Programa ili vraćaju Komisiji.

Drugi dio: Odredbe primjenjive na budžetsku podršku

Član 8 – Politički dijalog

Država korisnica Ipe II i Komisija obavezuju se da će voditi redovan i konstruktivan dijalog na odgovarajućem nivou o sprovođenju ovog Finansijskog sporazuma.

Član 9 – Provjera uslova i isplata

- (1) Komisija provjerava uslove za plaćanje tranši komponente budžetske podrške utvrđene u Aneksu I i Aneksu IA.
- (2) Kada Komisija zaključi da nijesu ispunjeni uslovi za plaćanje, ona bez odlaganja o tome obavještava državu korisnicu Ipe II.
- (3) Zahtjevi za isplatu koje podnosi država korisnica Ipe II prihvatljivi su za finansiranje od strane EU pod uslovom da su u skladu s odredbama iz Aneksa I i Aneksa IA, te da su podnijeti tokom faze operativnog sprovođenja.
- (4) Država korisnica Ipe II primjenjuje svoje domaće devizne propise na nediskriminatoran način na sve isplate komponenti budžetske podrške.

Član 10 – Transparentnost budžetske podrške

Država korisnica Ipe II ovim se slaže s objavljivanjem od strane Komisije ovog Finansijskog sporazuma i svih njegovih izmjena i dopuna, uključujući elektronskim putem, te takvih osnovnih informacija o budžetskoj podršci koje Komisija smatra prikladnim. Sadržaj takve publikacije u skladu je s propisima EU koji važe za zaštitu ličnih podataka.

Član 11 – Povraćaj budžetske podrške

Komisija može izvršiti povraćaj cijelog ili dijela iznosa isplata, uz dužno poštovanje načela proporcionalnosti, ukoliko ona utvrdi da je isplata postala nevažeća usljed ozbiljne nepravilnosti koja se može pripisati državi korisnici Ipe II, naročito ukoliko je država

korisnica Ipe II pružila nepouz dane ili netačne informacije, ili je bila prisutna korupcija ili prevara.

Treći dio: Odredbe koje važe za ovaj Finansijski sporazum bez obzira na način upravljanja

Član 12 – Period izvršenja, period operativnog sprovođenja i rok za ugovaranje

- (1) Period izvršenja je period tokom kojeg se sprovodi Finansijski sporazum i obuhvata period operativnog sprovođenja kao i fazu zatvaranja. Trajanje perioda izvršenja propisano je članom 2(2) Posebnih uslova i ono počinje stupanjem na snagu ovog Finansijskog sporazuma.
- (2) Period operativnog sprovođenja je period u kojem se završavaju sve operativne djelatnosti obuhvaćene nabavkama, ugovorima o bespovratnim sredstvima i sporazumima o delegiranju. Trajanje ovog perioda propisano je članom 2(2) Posebnih uslova i počinje stupanjem na snagu ovog Finansijskog sporazuma.
- (3) Ugovorno tijelo treba da se pridržava perioda izvršenja i operativnog sprovođenja prilikom zaključivanja i sprovođenja nabavki, ugovora o bespovratnim sredstvima i sporazuma o delegiranju u okviru ovog Finansijskog sporazuma.
- (4) Troškovi koji se odnose na aktivnosti prihvatljivi su za finansiranje od strane EU samo ukoliko su nastali tokom perioda operativnog sprovođenja; troškovi koje je država korisnica Ipe II napravila prije stupanja na snagu Finansijskog sporazuma nijesu prihvatljivi za finansiranje od strane EU.
- (5) Ugovori o nabavkama i bespovratnim sredstvima zaključuju se najkasnije tri godine od stupanja na snagu Finansijskog sporazuma, osim za:
 - a) izmjene i dopune ugovora o nabavkama, ugovora o bespovratnim sredstvima i ugovora o doprinosima koji su već zaključeni;
 - b) pojedinačni ugovori o nabavkama zaključuju se nakon prevremenog raskida postojećeg ugovora o nabavci;
 - c) ugovore koji se odnose na reviziju ili evaluaciju, a koji se mogu potpisati nakon operativnog sprovođenja.
 - d) promjenom organa zaduženog za povjeravanje zadataka.
- (6) Ugovor o nabavkama, bespovratnim sredstvima ili ugovor o doprinosu koji nije doveo do bilo kakvog plaćanja tokom dvije godine od njegovog potpisivanja automatski se raskida, a njegovo finansiranje obustavlja, osim u slučaju spora pred sudovima ili arbitražnim organima.

Član 13 – Dozvole i ovlašćenja

Svaka vrsta dozvole i/ili ovlašćenja koja je neophodna za sprovođenje Programa pravovremeno se izdaje od strane nadležnih organa države korisnice Ipe II, u skladu s domaćim pravom.

Član 14 – Zahtjevi u pogledu izvještavanja

- (1) Za potrebe opštih zahtjeva u pogledu izvještavanja Komisije navedenih u članu 58 Okvirnog sporazuma i konkretnih zahtjeva u pogledu izvještavanja u okviru indirektnog upravljanja navedenih u članu 59(1) Okvirnog sporazuma o godišnjem izvještaju o sprovođenju Ipe II, nacionalni koordinatori za Ipu koriste obrazac dat u Aneksu III ovog Finansijskog sporazuma.
- (2) Za potrebe posebnih zahtjeva u pogledu izvještavanja u okviru indirektnog upravljanja navedenih u tački (a) člana 59(2) Okvirnog sporazuma o godišnjim finansijskim izvještajima, nacionalni službenik za ovjeravanje u državi korisnici Ipe II koristi obrasce date u tačkama a i b Aneksa IV ovog Finansijskog sporazuma.
- (3) Za potrebe člana 59(4) Okvirnog sporazuma, nacionalni koordinator za Ipu podnosi završni izvještaj o sprovođenju Ipe II ovog Programa Komisiji najkasnije četiri mjeseca nakon posljednje isplate izvođačima ili korisnicima bespovratnih sredstava.
- (4) Za potrebe člana 59(6) Okvirnog sporazuma nacionalni službenik za ovjeravanje do 15. januara naredne finansijske godine dostavlja u elektronskoj formi primjerak podataka sadržanih u računovodstvenom sistemu utvrđenom u okviru člana 4(4). To treba pratiti potpisanim nerevidiranim sažetim finansijskim izvještajem u skladu s tačkom (c) Aneksa IV.

Član 15 – Prava intelektualne svojine

- (1) Ugovori koji se finansiraju u okviru ovog Finansijskog sporazuma obezbjeđuju državi korisnici Ipe II da dobije sva neophodna prava intelektualne svojine u pogledu informacionih tehnologija, studija, nacrti, planova, reklamnog i svakog drugog materijala sačinjenog za potrebe planiranja, sprovođenja, praćenja i ocjenjivanja.
- (2) Država korisnica Ipe II garantuje da Komisija, ili bilo koje lice koje je Komisija ovlastila ima pristup i pravo da koristi taj materijal. Komisija će takav materijal koristiti isključivo za svoje potrebe.

Član 16 – Konsultacije između države korisnice Ipe II i Komisije

- (1) Država korisnica Ipe II i Komisija međusobno se konsultuju prije nego što na sljedeći nivo dovedu bilo koji spor koji se odnosi na sprovođenje ili tumačenje ovog Finansijskog sporazuma shodno članu 20.
- (2) U slučaju da Komisija uoči problem u sprovođenju procedura koje se odnose na sprovođenje ovog Finansijskog sporazuma, ona uspostavlja sve neophodne kontakte sa državom korisnicom Ipe II kako bi se situacija poboljšala i preuzeli svi neophodni koraci.
- (3) Konsultacije mogu dovesti do izmjena i dopuna, obustave ili raskida ovog Finansijskog sporazuma.
- (4) Komisija redovno izvještava državu korisnicu Ipe II o sprovođenju aktivnosti opisanih u Aneksu I a koji ne potpadaju pod Prvi dio ovih Opštih uslova.

Član 17 – Izmjene i dopune ovog Finansijskog sporazuma

- (1) Sve izmjene i dopune ovog Finansijskog sporazuma sačinjavaju se u pisanoj formi, uključujući razmjenu pisama.
- (2) Ukoliko država korisnica Ipe II zahtijeva izmjenu ili dopunu, zahtjev se podnosi Komisiji makar šest mjeseci prije namjeravanog stupanja na snagu izmjene ili dopune.
- (3) Komisija može izmijeniti Modele dokumenata u Aneksu III, IV i V a da pritom to ne zahtijeva izmjene i dopune ovog Finansijskog sporazuma. Države korisnice Ipe II obavještavaju se u pisanoj formi o svakoj takvoj izmjeni i dopuni i njenom stupanju na snagu.

Član 18 – Obustava ovog Finansijskog sporazuma

- (1) Finansijski sporazum može se obustaviti u sljedećim slučajevima:
 - (a) Komisija može obustaviti sprovođenje ovog Finansijskog sporazuma ukoliko država korisnica Ipe II prekrši obavezu iz ovog Finansijskog sporazuma;
 - (b) Komisija može obustaviti sprovođenje ovog Finansijskog sporazuma ukoliko država korisnica Ipe II prekrši bilo koju obavezu utvrđenu procedurama i standardnim dokumentima iz člana 18(2) Okvirnog sporazuma;
 - (c) Komisija može obustaviti sprovođenje ovog Finansijskog sporazuma ukoliko država korisnica Ipe II ne ispunjava uslove za povjeravanje zadataka u pogledu izvršenja budžeta;
 - (d) Komisija može obustaviti sprovođenje ovog Finansijskog sporazuma ukoliko država korisnica Ipe II odluči da obustavi ili prekine proces pristupanja EU;
 - (e) Komisija može obustaviti ovaj Finansijski sporazum ukoliko država korisnica Ipe II prekrši obavezu koja se odnosi na poštovanje ljudskih prava, demokratskih načela i

vladavinu prava i u ozbiljnim slučajevima korupcije ili ukoliko je korisnica Ipe II kriva za ozbiljan profesionalni propust dokazan bilo kojim opravdanim sredstvom. Ozbiljnim profesionalnim propustom se smatra:

- kršenje važećih zakona ili propisa ili etičkih standarda profesije kojoj osoba ili organ pripada, ili
- svako nezakonito ponašanje lica ili organa koje ima uticaja na njegov profesionalni kredibilitet kada takvo ponašanje označava lošu namjeru ili grubi nemar.

(f) Ovaj Finansijski sporazum može se obustaviti u slučajevima više sile, kao što je u nastavku definisano: „Viša sila” znači bilo koju nepredviđenu ili izuzetnu situaciju ili događaj izvan kontrole strana koje sprečava bilo koju stranu da ispuni bilo koju od svojih obaveza, koja se ne može pripisati grešci ili nemaru s njihove strane (ili sa strane njihovih izvođača, zastupnika ili zaposlenih) i za koju se ispostavi da je nepremostiva uprkos svoj revnosti. Nedostaci na opremi ili materijalu ili kašnjenja u njihovom obezbjeđivanju, radni sporovi, štrajkovi ili finansijske poteškoće ne mogu biti navedeni kao viša sila. Ne smatra se da strana krši svoje obaveze ukoliko je ona spriječena da ih ispuni zbog slučaja više sile o kojoj je druga strana propisno obaviještena. Strana koja se suočava s višom silom o tome obavještava drugu stranu bez odlaganja, navodeći prirodu, vjerovatno trajanje i očekivani učinak problema, te preduzima sve mjere kako bi minimizirala moguću štetu. Ukoliko viša sila utiče samo na dio Programa, obustava Finansijskog sporazuma može biti djelimična;

(g) Nijedna strana ne smatra se odgovornom za kršenje svojih obaveza po ovom Finansijskom sporazumu ukoliko je ona spriječena da ih izvrši od strane više sile, pod uslovom da preduzme mjere da minimizira moguću štetu;

- (2) Komisija može obustaviti ovaj Finansijski sporazum bez prethodnog obavještenja;
- (3) Komisija može preduzeti sve odgovarajuće mjere predostrožnosti prije nego što dođe do obustave;
- (4) Kada je obustava konstatovana, ukazuje se na posljedice po tekuće ili ugovore o nabavkama i bespovratnim sredstvima koji tek treba da budu potpisani.
- (5) Obustava ovog Finansijskog sporazuma ne dovodi u pitanje obustavu plaćanja i okončanje ovog Finansijskog sporazuma od strane Komisije u skladu s članom 6 i članom 19.
- (6) Ugovorne strane nastavljaju sprovođenje Finansijskog sporazuma onda kada to uslovi dozvole uz prethodno pisano odobrenje Komisije. To ne dovodi u pitanje eventualne izmjene i dopune ovog Finansijskog sporazuma koje mogu biti neophodne kako bi se Program prilagodio novim uslovima sprovođenja, uključujući, ako je moguće, produženje

perioda operativnog sprovođenja i izvršenja, ili okončanje ovog Finansijskog sporazuma u skladu s članom 19.

Član 19 - Okončanje ovog Finansijskog sporazuma

- (1) Ako problemi koji su doveli do obustave ovog Finansijskog sporazuma ne budu riješeni u periodu od najviše 180 dana, obje strane mogu okončati Finansijski sporazum uz otkazni rok od 30 dana.
- (2) Kada je okončanje sporazuma konstatovano, ukazuje se na posljedice po tekuće ugovore o nabavkama i bespovratnim sredstvima, sporazume o delegiranju i slične ugovore ili bespovratna sredstva, i sporazume o delegerinju koji tek treba da budu potpisani.
- (3) Okončanje ovog Finansijskog sporazuma ne isključuje mogućnost da Komisija izvrši finansijske ispravke u skladu s članovima 36 do 44 Okvirnog sporazuma.

Član 20 - Rješavanje sporova

- (1) Svaki spor u vezi ovog Finansijskog sporazuma koji se ne može riješiti u roku od šest mjeseci putem konsultacija među ugovornim stranama navedenih u članu 16, mogu se riješiti arbitražom na zahtjev jedne od ugovornih strana.
- (2) Obje ugovorne strane imenuju arbitra u roku od 30 dana od prijema zahtjeva za arbitražu. U slučaju da u tome ne uspiju, obje ugovorne strane mogu zatražiti od Generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda (Hag) da imenuje drugog arbitra. Dva imenovana arbitra imenovaće trećeg arbitra u roku od 30 dana. U slučaju da u tome ne uspiju, obje ugovorne strane mogu zatražiti od Generalnog sekretara Stalnog arbitražnog suda da imenuje trećeg arbitra.
- (3) Ukoliko arbitri ne odluče drugačije, primjenjuje se postupak naveden u Opcionim pravilima Stalnog arbitražnog suda koja se tiču međunarodnih organizacija i država. Odluke arbitara donose se većinom glasova u roku od tri mjeseca.
- (4) Obje ugovorne strane dužne su preduzeti mjere neophodne za sprovođenje odluke arbitara.

Izvještaj objavljen dana XX/XX/20XX

Godišnji izvještaj o implementaciji pomoći Ipe II pod direktnim i indirektnim upravljanjem Crne Gore koji podnosi Nacionalni koordinator za Ipu

I. Sažet pregled

1. Upućivanje na ciljeve nacionalnih strateških dokumenata i kratak pregled izazova u sektorima.
2. Učešće u programiranju.
3. Odnosi s Evropskom komisijom.
4. Problemi uočeni pri ispunjavanju postavljenih uslova za sprovođenje i pri obezbjeđivanju održivosti, relevantne preuzete/planirane mjere, preporuke za dalje djelovanje.
5. Relevantna pitanja koja proizlaze iz učešća države korisnice Ipe II u Odboru za praćenje Ipe i u sektorskim odborima za praćenje (uključujući Zajednički odbor za praćenje za prekograničnu saradnju), ukoliko ih ima.
6. Učešće u akcijama višekorisničkih programa i povezana pitanja.
7. Aktivnosti praćenja i evaluacije, glavne pouke i aktivnosti nakon dobijanja preporuka.
8. Aktivnosti koje se odnose na komunikaciju i vidljivost.
9. Koordinacija donatora.

U slučaju indirektnog upravljanja, rezime treba obuhvatiti i:

10. Cjelokupno sprovođenje Ipa II podrške u okviru indirektnog upravljanja (max. jedna stranica).
11. Ključni horizontalni problemi uočeni tokom sprovođenja Ipa podrške i mjere koje su tim povodom preduzete/ planirane (max. pola stranice).
12. Preporuke za dalje aktivnosti (max. pola stranice).
13. Revizori – ključni nalazi i preporuke i preduzete korektivne aktivnosti.

II. Informacije po sektorima

Naziv sektora¹⁰ : [Saobraćaj]

Narativni dio: kratak pregled po sektorima, uključujući sledeće informacije:

1. Učešće u programiranju.
2. Pregled rezultata na putu ka punopravnom sektorskom pristupu (tj. ciljevi postignuti u skladu sa sektorskom mapom puta u Sektorskom planskom dokumentu).
3. Koordinacija s drugim instrumentima i/ili donatorima /međunarodnim finansijskim institucijama u sektora.
4. Uticaj akcija Ipe II u okviru sektora na razvoj relevantnih nacionalnih administrativnih kapaciteta u sektoru, strateško planiranje i izradu budžeta.

Kod indirektnog upravljanja potrebno je uključiti i sljedeće informacije:

1. Operativna struktura(e) uspostavljena(e) i relevantne promjene, ukoliko su od značaja: [Ministarstvo saobraćaja].
2. Informacija o sprovođenju programa u sektoru.
3. Glavna postignuća u sektoru.
4. Problemi uočeni tokom sprovođenja povjerenih zadataka, npr. kašnjenje u ugovaranju i mjere koje su tim povodom sprovedene/ planirane.
5. Preporuke za dalje aktivnosti.
6. Sprovedene aktivnosti nadgledanja i evaluacije, revizori – ključni nalazi i naučene lekcije, preporuke, nastavak aktivnosti i preduzete korektivne akcije.

Naziv sektora: Prekogranična saradnja¹¹

1. Učešće u programiranju prema potrebi.
2. Napredak postignut pri sprovođenju programa prekogranične saradnje, a posebno u pogledu postizanja određenih ciljeva po tematskim prioritetima (uključujući kvalitativne i kvantitativne elemente koji ukazuju na napredak u vezi sa ciljevima)

¹⁰ U skladu s nazivima sektora u Indikativnom stratejskom dokumentu.

¹¹ Poseban vid izvještavanja se zahtijeva za sektor prekogranične saradnje.

3. Kratak pregled problema uočenih pri sprovođenju programa prekogranične saradnje i preduzetih korektivnih mjera, kao i preporuke za dalje korektivne mjere.
4. Praćenje, uključujući modalitete prikupljanja podataka i, gdje je primljeno, aktivnosti evaluacije.
5. Aktivnosti vezane za komunikaciju i vidljivost.
6. Koordinacija s partnerskom zemljom.

Kod indirektnog upravljanja potrebno je uključiti i sljedeće informacije:

1. Uspostavljena operativna struktura i relevantne promjene, ukoliko su od značaja.
2. Problemi uočeni tokom sprovođenja povjerenih zadataka, npr. kašnjenje u ugovaranju i mjere koje su tim povodom sprovedene/ planirane.
3. Preporuke za dalje aktivnosti.
4. Sprovedene revizije – ključni nalazi i preporuke i preduzete korektivne aktivnosti.

II a. Indikatori učinka u sektoru [npr. Saobraćaj] koji obuhvataju i direktno i indirektno upravljanje:

Indikatori¹² po programima

Finansijski sporazum/Upućivanje na program ¹³	Indikator za sektor [Saobraćaj]	Izvor	Polazna vrijednost	Ključna tačka (2017)	Cilj (2020)	Vrijednost (2014 ¹⁴)
Nacionalni program za 2014.godinu	Skraćenje prosječnog vremena putovanja putnika između glavnih gradskih centara po vrstama prevoza					

¹² Ovo bi trebao biti uglavnom ishod, kao i odgovarajući odabrani indikatori rezultata.

¹³ Mora biti u skladu s načinom programiranja (godišnji, višegodišnji sa ili bez podjele obaveza) i s izvještajem Nacionalnog službenika za ovjeravanje.

¹⁴ Prilagoditi broj kolona za sve godine od 2014. do godine na koju se odnosi izvještajni period. Vrijednosti bi trebale biti zbirno iskazane.

<i>Višegodišnji program za period 2014-20xx</i>	<i>Smanjenje troškova prevoza po jedinici dobijenog proizvoda ili rezultata</i>					
---	---	--	--	--	--	--

II b. Pregled na nivou akcije za sektor (npr. Saobraćaja)

Finansijski sporazum/Upućivanje na program	Akcija	Trenutno stanje/Napredak vezan za određenu akciju (npr. Projektni zadatak u pripremi, tender raspisan, ugovoren, u procesu sprovođenja, završen)	Glavna dostignuća i ocjena dostignuća	Značajniji problem na koje se naišlo u toku obavljanja povjerenih zadataka i mjere koje su preduzete /koje se planiraju u cilju rješavanja problema	Događaji koji će u budućnosti imati uticaja na sprovođenje	Preporuke za buduće korektivne mjere
<i>Nacionalni program za 2014.godinu</i>	<i>Elektrifikacija željezničke pruge od xxx do granice s xxx</i>	<i>Npr. ugovor o uslugama za pripremu Projektnog zadatka za ugovor o radovima je potpisan i sprovodi se, tenderi za ugovor o radovima će biti raspisani u drugom kvartalu 2015.godine</i>		<i>Npr. ugovor o uslugama za pripremu Projektnog zadatka za ugovor o radovima je odložen jer pregovaračka procedura nije uspjela, pa je stoga morala biti ponovo pokrenuta</i>	<i>Npr. izmjene nacionalnog zakona, kao što su usklađivanje s i sprovođenje Četvrtog željezničkog paketa</i>	

Kod indirektnog upravljanja potrebno je uključiti i sljedeće anekse:

Aneks 1

Pregled rada sistema upravljanja i kontrola (uključujući izmjene u institucionalnoj strukturi) (maksimalno 1 stranica).

Aktivnosti vezane za transparentnost, vidljivost, informisanje i komunikaciju u skladu sa Okvirnim sporazumom (maksimalno 1 stranica).

Aneks 2

Uspješne priče (**napomena:** ovaj dio se može koristiti za potrebe godišnjih finansijskih izvještaja pripremljenih od strane Evropske komisije).

Aneks 3

Godišnji plan nabavke.

U slučaju direktnog i indirektnog upravljanja, sljedeći aneks je potrebno obezbijediti:

Aneks 4

Mapa puta sektorskog pristupa – postignuća (uz naglasak da li su postavljeni ciljevi postignuti ili ne).

Financijski izvještaj države korisnice ipe II (*)

[illegible]

Aneks IV(b): Godišnji finansijski izvještaj - doprinos EU po pojedinim programima									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Finansijski izvještaj države korisnice Ipe II (*)

[illegible][illegible]

Aneks IV(b): Godišnji finansijski izvještaj - uprošćeni konsolidovani doprinos EU								
Finansijski izvještaj države korisnice Ipe II (*)								
Pozivanje na program	Ugovorni broj Finansijskog sporazuma	Budžet za doprinos EU programu	Lokalna ugovorna aktivnost					Bankovni balansi
			Ukupni ugovoreni iznos	Ukupni iznos opozvanih sredstava pri zaključivanju	Ukupni iznos isplaćenih sredstava	Ukupni priznati troškovi	Ukupno neposredno predfinansiranje	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
NP2010	2010/123-456							
(*) 15 januar								

Aneks IV (d) - predviđeni izdaci																
Pozivanje na program	planirani i predviđeni izdaci (dodati godinu po potrebi)															
	Mjesečni predviđeni izdaci (12 mjeseci za prvo predfinansiranje/ 14 mjeseci za naredno predfinansiranje)														Ukuno godina 1	Godina 2
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		Godina 3
NP2010															0	
CBC AA/BB 2010															0	

Aneks V

Minimalne specifikacije računovodstvenog sistema zasnovanog na uzročnosti prihoda i rashoda

Računovodstveni sistem države korisnice Ipe II treba da ispunjava sljedeće zahtjeve:

1. Da odražava organizacionu strukturu uspostavljenu za sisteme unutrašnje kontrole koja je prikladna za obavljanje dužnosti. Naročito, prije odobravanja operacije, sve aspekte operacije (operativne i finansijske) moraju odobriti zaposleni, s izuzetkom osobe koja je započela operaciju. Osoba koja se bavi verifikacijom ne može biti podređena osobi koja inicira transakciju.
2. Da uključuje revizorski trag za sve transakcije i izmjene.
3. Da ima odgovarajuću fizičku i elektronsku zaštitu, uključujući sisteme za stvaranje sigurnosnih kopija i povraćaj podataka.
4. Računovodstveni sistem bi trebalo da sadrži sljedeće informacije za lokalne ugovore kojima se upravlja u okviru svakog programa:

(a) Pozivanje na ugovor;

(b) Vrijednost ugovora, uključujući eventualne izmjene i dopune;

(c) Datume potpisivanja ugovora (od strane obje ugovorne strane);

(d) Datum početka sprovođenja ugovora;

Ovaj datum ide uz datum potpisivanja ugovora i može se razlikovati od njega, kao kad je datum početka ugovora o radovima dat nakon potpisivanja ugovora putem Administrativnog naloga.

(e) Datum završetka sprovođenja ugovora, uključujući eventualne izmjene i dopune;

Ovo je konačni datum do kojeg mogu nastati prihvatljivi troškovi. Ne uključuje garantni rok ili vrijeme dozvoljeno za pripremu izvještaja od strane ugovarača.

(f) Ukupni isplaćeni iznos (gotovina) po ugovoru;

(g) Iznos isplaćen u okviru predfinansiranja, po ugovoru;

Izričito priznavanje i unošenje u bilans stanja predfinansiranja koje se zahtijeva ugovorom.

(h) Priznati trošak – direktni (po ugovoru);

Izričito priznavanje troška kao naplate koja se uračunava u godišnje rashode. Određena plaćanja će direktno pokriti već nastale troškove. Predfinansiranje nije uključeno. To mogu biti konačna plaćanja kada je bilo kakvo predfinansiranje već obračunato ili privremena plaćanja kada je predfinansiranje obračunato ili kada ugovor ne sadrži odredbu o predfinansiranju.

(i) Priznati trošak – indirektni (po ugovoru);

Izričito priznavanje troška kao naplate koja se uračunava u godišnje rashode. Određene fakture ili zahtjevi za povraćajem troškova koje podnesi korisnik granta ili ugovarač odnose se na troškove obuhvaćene predfinansiranjem isplaćenim ranije tokom perioda sprovođenja sporazuma ili ugovora o dodjeli granta. U ovim slučajevima izvršeno plaćanje biće manje nego prijavljeni trošak. Ono čak može biti ravno nuli ukoliko je trošak obuhvaćen predfinansiranjem (svakako će biti ravno nuli ukoliko prijavljeni troškovi nijesu dovoljni da pokriju predfinansiranje, dok se nalog za povraćaj izdaje za neiskorišćeni iznos predfinansiranja). U svim takvim slučajevima sistem treba da evidentira punu vrijednost prijavljenog prihvatljivog troška kao rashoda za tu godinu i umanjiti iznos predfinansiranja za iznos troška poravnatog predfinansiranjem prilikom utvrđivanja iznosa za plaćanje.

(j) Nalozi za povraćaj za umanjenje predfinansiranja (po ugovoru);

Priznavanje umanjenja predfinansiranja u bilansu stanja nakon povraćaja neiskorišćenog predfinansiranja.

(k) Nalozi za povraćaj za smanjenje troška (po ugovoru);

Kada se povraćaj vrši u odnosu na trošak koji je prethodno bio prihvaćen – eventualno nakon istrage zbog prevare. U takvim slučajevima evidentirani troškovi za tu godinu moraju se umanjiti ukoliko je trošak prihvaćen u istoj godini kada i kasniji povraćaj; ili prihod mora biti evidentiran kada je trošak prihvaćen u godini koja prethodi godini u kojoj je nastupio povraćaj.

(l) Datum fakture dobavljača za svaku fakturu ili drugi dokument koji prati finansijski izvještaj koji ukazuje na priznate troškove;

(m) Kontekstne informacije o neprihvatljivom trošku i povraćajima.